

SEÇİM KURULLARI İÇİN KURAL KİTABI

1. SEÇİM YETKİLERİNİN YETKİNLİĞİ VE YAPISI

1.1. MİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ VE CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİ

Milletvekillerinin Seçimi Hakkında Kanun ve Milletvekilleri seçimi için yürüten organ anlamında Cumhurbaşkanlığı Seçimi Hakkında Kanun, yani Cumhurbaşkanlığı Seçimleri (bundan böyle: Cumhuriyet Seçimleri) şunları tanımlamaktadır:

1. Cumhuriyet Seçim Komisyonu (RİK)
2. Yerel Seçim Komisyonu
3. Seçim Kurulları

CUMHURİYET SEÇİM KOMİSYONU

RİK, seçimlerin yasalara uygun olarak yasal olarak yürütülmesini sağlamaktan sorumludur.

RİK'in kendi *daimi ve genişletilmiş* yapısı vardır.

3 Nisan 2022'de yapılması planlanan cumhuriyet seçimlerini yürütecek olan RİK'in daimi yapısı, seçim yasalarına uygun olarak, Millet Meclisi Başkanı tarafından önerilen altı üye ve altı üye yardımcısı ile genişletildi. RİK'in yapısı şu anda Başkan, Başkan Yardımcısı, 22 üye ve 22 üye yardımcısı, RİK sekreteri ve sekreter yardımcısı ile istatistikten sorumlu iki katılımcıdan oluşmaktadır.

3 Nisan 2022'de yapılacak olan Cumhuriyet seçimlerinde, RİK, Kanuna göre, daimi bir yapısı ve ilan edilen Cumhurbaşkanlığı adayları önerilen ve Milletvekilleri aday listeleri sunanların teklifi üzerine atanan üyeler ve üye yardımcılardan oluşan *genişletilmiş bir yapısı* olarak çalışır.

YEREL SEÇİM KOMİSYONU

Milletvekillerinin Seçimi Kanunu'na göre yerel seçim komisyonları aşağıda gibidir:

- İlçe Seçim Komisyonları
- Belediye Seçim Komisyonları
- Belgrad Belediyesi'nin semptlerinin komisyonları

Yerel seçim komisyonları, önceki seçimlerde daha çok Cumhuriyet Seçim Komisyonu tarafından oluşturulan çalışma organları tarafından milletvekilliği ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılması ihtiyaçları için yerine getirilen görevleri yerine getirir.

Yeni Yerel Seçimler Yasasına göre, yerel seçim komisyonunun daimi oluşumunun üye sayısı, atandığı yerel özyönetim biriminin büyüklüğüne bağlıdır, dolayısıyla daimi yerel seçim komisyonu aşağıdakilerden oluşur:

- en fazla 50.000 kayıtlı seçmenin olduğu bir yerel özyönetim biriminde başkan, altı üye, başkan yardımcısı ve altı üye yardımcısı
- maksimum 100.000 kayıtlı seçmenin olduğu bir yerel özyönetim biriminde başkan, sekiz üye, başkan yardımcısı ve sekiz üye yardımcısı
- en fazla 500.000 kayıtlı seçmenin olduğu bir yerel özyönetim biriminde başkan, on üye, başkan yardımcısı ve on üye yardımcısı
- 500.000'den fazla kayıtlı seçmenin bulunduğu yerel bir özyönetim biriminde başkan, 12 üye, başkan yardımcısı ve 12 üye yardımcısı

3 Nisan 2022'de yapılması planlanan genel seçimler için yerel seçim komisyonlarının daimi yapısı, seçim yasalarına uygun olarak, Millet Meclisi Başkanının teklifi üzerine RİK tarafından atanan bir üye ve bir yedek üye ile genişletilmiştir. .

Seçimler sırasında, komisyonun yerel seçimleri, Kanuna ve ayrıca RİK'e göre, daimi bir yapısı ve ilan edilen Cumhurbaşkanlığı adayları önerilen ve Milletvekilleri aday listeleri sunanların teklifi üzerine atanan üyeler ve üye yardımcılarında oluşan genişletilmiş bir yapısı olarak çalışır.

Yerel seçim komisyonunun cumhuriyet seçimlerini yürütme yetkileri aşağıdakidir:

- seçimler için teknik hazırlık organize eder
- seçim idaresi organının üyelerini ve üye yardımcılarını atar, görevden alır ve görevinin sona erdiğini ilan eder
- seçim merkezlerini belirler

- oy kullanma sırasındaki usulsüzlükler nedeniyle seçim merkezinde yapılan oylamanın iptali taleplerine karar verir.
- RİK'ten seçim materyali alır ve seçim kurullarına gönderir
- oylamanın bitiminden sonra seçim malzemelerini seçim kurullarından alır
- oy verme işlemi sırasında seçim kurullarına destek sağlar
- oylama süreci hakkında RİK'i bilgilendirir
- Kendi topraklarında bulunan seçim merkezlerinden yapılan oylama sonuçları hakkında bir özet raporu kabul eder
- Milletvekillerinin Seçimi Kanunu ve RİK kararları uyarınca diğer görevleri yerine getirir.

SEÇİM KURULLARI

SEÇİM KURULLARI:

- oylamadan önce yerel seçim komisyonundan seçim materyali alır
- oylamanın başlangıcı için seçim merkezini hazırlır ve seçim merkezini ve oylama odasını düzenler
- seçim merkezinde oylama yürütür
- seçim merkezi dışında oylama yürütür
- oylamanın doğruluğunu ve gizliliğini sağlar
- seçim merkezinde düzeni sağlar
- seçim merkezindeki oylamanın sonuçlarını belirler
- oylamadan sonra seçim materyalini yerel seçim komisyonuna teslim eder

Seçim kurullarının kendi daimi ve genişletilmiş yapıları vardır.

Seçim kurulunun daimi yapısı, meclis gruplarının teklifi üzerine yerel seçim komisyonu tarafından atanır ve başkan, iki üye ve yardımcılardan oluşur.

3 Nisan 2022'de yapılacak cumhuriyet seçimlerini yapacak olan Seçim kurullarının daimi yapısı, Milletvekili Seçimi Kanunu'na uygun olarak, Millet Meclisi'nin teklifi üzerine RİK tarafından atanan bir üye ve bir yedek üye ile genişletildi.

Genişletilmiş Seçim Kurulu, daimi bir yapı ile ilan edilen seçim listelerini sunanların ve Cumhurbaşkanı için ilan edilen adayları önerilenlerin teklifi üzerine atanan üyeler ve yedek üyelerden oluşur.

CUMHURİYET SEÇİM KOMİSYONU

- başkan
- başkan yardımcısı
- 22 üye
- 22 üye yardımcısı
- istatistik için yetkili 2 katılımcı
- sekreter
- sekreter yardımcısı
- üyeler ve üye yardımcıları - ilan edilen seçim listelerini sunanların teklifi üzerine atanır
- üyeler ve üye yardımcıları – Cumhurbaşkanı için ilan edilen adayları önerenlerin teklifi üzerine atanır

YEREL SEÇİM KOMİSYONLARI

- başkan
- başkan yardımcısı
- üyeler
- üye yardımcıları
- üyeler ve üye yardımcıları - ilan edilen seçim listelerini sunanların teklifi üzerine atanır
- üyeler ve üye yardımcıları – Cumhurbaşkanı için ilan edilen adayları önerenlerin teklifi üzerine atanır

SEÇİM KURULLARI

- başkan
- başkan yardımcısı
- daimi yapısında üç üye
- daimi yapısında üç üye yardımcısı
- üyeler ve üye yardımcıları - ilan edilen seçim listelerini sunanların teklifi üzerine atanır
- üyeler ve üye yardımcıları – Cumhurbaşkanı için ilan edilen adayları önerenlerin teklifi üzerine atanır

3 Nisan 2022'de yapılacak olan Milletvekiliği seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerini yapacak organların genişletilmiş bir yapısının grafik sunumu

Seçim yönetiminin piramit görünümü

1.2. YEREL ÖZYÖNETİM BİRİMLERİ MECLİSİ ÜYE SEÇİMLERİ

3 Nisan'da cumhuriyet seçimlerinin yanı sıra Uzice'nin Sevojno belediyesi de dahil olmak üzere 14 il ve belediyede yerel meclis üye seçimleri (yerel seçimler) yapılacaktır.

Yerel Seçimler Kanunu yerel seçimleri yapacak organlar olarak aşağıdakileri tanımlar:

1. Yerel Yönetim Birimi Seçim Komisyonları (İK)
2. Seçim Kurulları

SEÇİM KOMİSYONLARININ VE SEÇİM KURULLARININ GENİŞLETİLMESİ

3 Nisan'da yerel seçimlerin yapılacağı belediyelerde/şehirlere, yerel seçim komisyonları ve kurulların genişletilmiş yapısı, aynı zamanda cumhuriyet seçimlerine de katılmaları şartıyla ilan edilen seçim listelerini sunanların teklifi üzerine belediye meclis üyesi seçimi için atanan üye ve üye yardımcılarını içerecektir.

1.3. SEÇİM KURULU ÜYE VE ÜYE YARDIMCISI İÇİN DAVRANIŞ KURALLARI

Çalışmaları iyileştirmek ve aynı zamanda seçim idaresi organlarından beklenen etik davranış standartlarını oluşturmak için RİK, seçim idaresi organlarının üyeleri ve üye yardımcıları için aşağıdaki Davranış Kuralları kabul etmiştir.

Buna göre, seçim idaresi organlarının üyeleri ve vekilleri aşağıdakileri yapmakla yükümlüdür

- kendilerine verilen görevleri sorumlu, vicdanlı, profesyonelce ve verilen yetkiler dahilinde yerine getirmek
- çalışmalarını profesyonel standartlara uygun olarak tarafsız ve verimli bir şekilde gerçekleştirmek
- görevlerini yerine getirirken siyasi tarafsızlık ilkelerine bağlı kalmak
- karar verirken kamu menfaatini göz önünde bulundurmak, yani özel menfaatlerinin kamu menfaati ile çelişmemesi
- verilen yetki sınırları içinde ve yetkinin verildiği amaca uygun hareket etmek
- başta engelliler olmak üzere tüm seçmenlere ve seçim sürecindeki diğer katılımcılara sabırlı, kibar, nazik ve gerekli özen ve saygıyla davranmak
- uygun ve düzgün giyimli olmak ve giyim tarzıyla seçim idaresinin itibarını zedelememek;
- yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesinde güncel, profesyonel ve kesin olmak
- seçim idaresi organlarının diğer üyeleri ve yardımcıları ile meslektaşlar arası ve adil ilişkiler geliştirmek
- temsil ettikleri organın itibarını korumak

Seçim idaresi organlarının üyeleri ve üye yardımcısına aşağıdakiler izinli değil:

- görevlerini yerine getirirken kendileri veya aile üyeleri için bir protokol veya ara sıra yasal değere kadar hediye dışında bir hediye, iyilik veya başka bir menfaat almak
- seçim idaresi organlarının kamu mallarını ve resmi binalarını özel veya siyasi amaçlarla kullanmak veya görevlerini kişisel çıkar veya seçim idaresine teklif eden siyasi partinin yararı için kötüye kullanmak
- siyasi, ulusal, ırksal, dinsel, cinsel veya diğer mensubiyet temelinde seçim haklarını kullanırken bireysel seçmenleri kayırmak veya onlara karşı ayrımcılık yapmak
- seçim idaresi organlarının itibarını zedeleyecek veya seçim sürecinin bütünlüğünü tehlikeye atacak yanlış beyanlar veya bilgiler vermek
- bilerek veya ağır ihmâl yoluyla seçim idare organlarına maddi zarar vermek veya diğer kişileri buna teşvik etmek
- karar vermede tarafsızlıklarını sorgulayabilecek siyasi, dini veya diğer kişisel bağlantılarını alenen ifade etmek
- resmi binalarda siyasi partilerin sembollerini ve sloganlarını taşımak

2. OYLAMADAN ÖNCE SEÇİM MATERYALLERİNİN VERİLMESİ VE ALINMASI

RİK, belirli bir idari bölgenin topraklarındaki RİK belediyeleri için belirli seçim faaliyetlerini gerçekleştirmeye yetkili, daimi ve genişletilmiş yapısı üyeleri ve yardımcı üyeleri aracılığıyla ulusal seçimlerin yapılmasına yönelik seçim materyallerini verir.

seçim materyalleri, yerel seçim komisyonlarına, ilçe merkezindeki RİK koordinatörleri tarafından yetkilendirildikleri ilçenin topraklarından teslim edilir.

Yerel seçim komisyonu, kendi belediyesinin/ilçesinin bulunduğu bölgeden, **belediyenin/ilçenin bulunduğu yerdeki** seçim kurullarına **seçim materyali sunar**.

Yerel seçim komisyonu, seçim kurulları başkanları ve başkan yardımcıları ile daimi ve genişletilmiş seçim kurullarına aday göstermeye yetkili kişileri, seçim malzemesinin seçim merkezlerine teslim edileceği yer, zaman ve takvim hakkında bilgilendirir.

Malzemelerin seçim kurullarına teslimi, oy verme **gününden en geç 24 saat önce**, yani en geç 1 Nisan 2022 Cuma günü yapılır.

Seçim malzemesinin yerel seçim komisyonu ile seçim kurulu arasında teslimi hakkında, seçim kurulunun yerel seçim komisyonundan devraldığı tüm malzemelerin bir listesini içeren bir tutanak tutulur.

3 Nisan'da oylama yapılacak her seçim için ayrı seçim materyali sunulmakta, bu nedenle her seçim için bu materyalin teslimi ile ilgili ayrı tutanak tutulmaktadır.

NOT:

Seçim listelerini teslim edenlerin yetkili temsilcileri, yani Cumhurbaşkanlığı için aday gösterenlerin yanı sıra RİK'in akreditasyon verdiği gözlemcilerin temsilcileri, seçim materyallerinin teslimine katılabilir.

3 NİSAN 2022 SEÇİMLERİ İÇİN HER SEÇİM KOMİSYONU İÇİN CUMHURİYETİ SEÇİM KOMİSYONU VE YEREL SEÇİM KOMİSYONU AŞAĞIDAKİNİ SAĞLAR:

- **Milletvekil adaylarının toplu seçim listesi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi için adayların listesi**

(Toplu seçim listesi, tüm milletvekili adaylarının kişisel adları ile doğum, meslek ve ikamet yıllarına ilişkin verileri içeren tüm seçim listelerini içeren bir belge iken, Cumhurbaşkanlığı seçimine aday listesi, isimlerin yer aldığı bir belgedir. ve adayların soyadları, doğum tarihleri, meslekleri ve teklif verenlerin adları. Bu belgeler Sırpça, Kiril dilinde basılmıştır. Ulusal azınlıkların dillerinin resmi kullanımda olduğu belediyelerde/şehirlerde bu belgeler de o dillerde basılır.

Kanun, seçmenlerin tüm seçmen listeleri ile milletvekili adayları ve Cumhurbaşkanı hakkında bilgi sahibi olabilmeleri için Toplu Seçim Listesi ve Cumhurbaşkanlığı Aday Listesinin oylama sırasında seçim merkezlerinde göze çarpacak şekilde asılmasını şart koşuyor.)

- **Seçim kurulu üyeleri ve üye yardımcılarının atanmasına ilişkin karar**
- **Millet Meclisi Başkanı'nın teklifi üzerine, seçim kurulu üyelerinin daimi yapısına bir üye ve üye yardımcısı atanmasına ilişkin karar**

(Karar, Millet Meclisi Başkanının teklifi üzerine seçim kurulunun daimi yapısına atanan kişilerin isimlerini içerir ve seçim kurulu üyesi olarak seçim merkezinde oy kullanmaya yetkili olan kişilerin belirlenmesi için kullanılır)

- **BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELERİNİN SEÇİMİ İÇİN OY VERME İÇİN SEÇMEN LİSTESİNDEN ALINTI ve CUMHURİYET CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ İÇİN OY VERMEYE İLİŞKİN SEÇMEN LİSTESİNDEN ALINTI**, seçmen listesinde daha sonra yapılacak olası değişikliklerin listesi ile birlikte, ve bunlar seçmen listesinden alıntı ile verilir

(Seçmen listesinden alıntı/özel alıntı, seçim merkezinde oy kullanma hakkına sahip seçmenlerin kişisel bilgilerini içeren ve aynı zamanda oy kullanan seçmenlerin kayıt altına alınması için kullanılan bir belgedir.)

- **BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYE SEÇİMİNDE OY VERİLMEK İÇİN SEÇMEN LİSTESİNDEN ÖZEL ALINTI ve CUMHURİYET CUMHURBAŞKANI SEÇİMİNDE OY KULLANILMAK İÇİN SEÇMEN LİSTESİNDEN ÖZEL ALINTI** Sırp Ordusunun birimlerinde veya kurumlarında askerlik, askeri tatbikat veya eğitim hizmeti veren seçmenlerin seçim merkezinde oy kullanmaları durumunda kullanılır.

(Seçmen listesinden özel bir alıntı, sandıkta oy kullanma hakkına sahip seçmenlerin kişisel verilerini içeren ve aynı zamanda oy kullanan seçmenlerin kayıt altına alınması için bir belgedir.)

- **Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde oy kullanmak için OY PUSULALARI / Seçmen listesinden ALINTILARA / ÖZEL ALINTILARA ve sonraki seçmen listesindeki değişikliklerin olası listesine göre kullanılır**

Ulusal azınlıkların dillerinin resmi kullanımda olduğu belediyelerde/şehirlerde oy pusulaları da o dillerde basılmaktadır. Mantıksal olarak, çoğu oy pusulası yalnızca Sırpça ve Kiril dilinde yazdırılır, ancak oy pusulasının başka 28 çeşidi vardır (örn. Sırp-Macarca, Sırp-Boşnakça, Sırp-Macarca-Slovakça, vb.). Elbette, oy pusulasının formatı (boyutu), oy pusulasının basıldığı dillerin sayısına da bağlıdır.

- Milletvekili seçimi sandıklarının doğruluğunu kontrol etmek için **KONTROL LİSTESİ** ve Cumhurbaşkanlığı seçimi için sandıkların doğruluğunu kontrol etmek için **KONTROL LİSTESİ**

(Seçim kurulu, sandıkların doğru ve boş olup olmadığını kontrol eder. Kontrol sonucu milletvekili veya cumhurbaşkanlığı seçimleri için uygun kontrol listesine girilir.)

- Milletvekillerinin seçimine ilişkin oylamanın yürütülmesine ilişkin **SEÇİM KURULU ÇALIŞMA TUTANAĞI** ve Cumhurbaşkanı seçimine ilişkin oylamanın yapılmasına ilişkin **SEÇİM KURULU ÇALIŞMA TUTANAĞI, her biri altı nüsha olarak**

(SEÇİM kurulu çalışma tutanağı, seçim kurulunca doldurulan ve seçim merkezindeki oylamanın seyri ve sonuçları ile ilgili tüm bilgilerin girildiği bir belgedir.)

(Sırp diline ve Kiril alfabesine ek olarak, seçim kurulunun çalışma tutanakları, o yerel özyönetim biriminde resmi kullanımda olan ulusal azınlığın her dili ve alfabesinde basılır. Bu, pratikte şu anlama gelir: resmi kullanımda Sırpça'ya ek olarak, örneğin diğer iki dil daha kullanılırsa, seçim kurulu çalışma tutanağının üç formlarının altı nüsha olarak yapılacak yani bu üç dilin her biri için bir form bulunmalı)

- **Milletvekilliği ve Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde Oyların Yürütülmesi Hakkında Oy Yeri Kurulu Çalışmalarını Gözlemleyenlere İlişkin Tutanağın Şekli, altı nüsha olarak**

(Yerli ve yabancı müşahitlerin seçim yerinde hazır bulunan temsilcilerine ait bilgiler, Oy Yeri Gözlemcileri Tutanağına işlenecektir. Bu temsilciler, seçim merkezlerinde yapılacak oylama ile ilgili olarak kendi görüş ve gözlemlerini girme hakkına sahiptir.)

- **Seçim kurulların çalışması için kurul kitabı**

(Seçim Kurulları Çalışma Kural Kitabı, oylama yapılırken seçim merkezlerinde yürütülmesine ve sandıkta oylama sonuçlarının belirlenmesine ilişkin bir dizi kural içeren bir kitapçılıktır.)

- Büyük Millet Meclisi seçimlerinde oylama sonuçlarının mantıksal-hesaplamalı mutabakatı için **KONTROL FORMU** ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinde oylama sonuçlarının mantıksal-hesaplamalı mutabakatı için **KONTROL FORMU**

(Kontrol formu, seçim kurulunun oylama sonuçlarını belirlemesine ve sonuçların doğruluğunu kontrol etmesine yardımcı olan bir araçtır.)

- **SIRBİSTAN CUMHURİYETİ BAYRAĞI**

(Sırbistan Cumhuriyeti bayrağı, seçim merkezlerindeki devlet organları için yapılan seçimlerde oy kullanırken görüntülenir.)

- **Oy kullanma yeri dışında oy kullanma hakkı belgesi biçimleri (her iki seçim süreci için)**

(Oy kullanma yeri dışında oy kullanma hakkı belgesi, seçim merkezi dışında oy kullanan bir seçmen tarafından imzalayarak oy kullandığını doğrulamak için kullanılan bir belgedir. Bu belgenin imzalanması seçmen listesinden alıntıya imzalanması yerinde kullanılır)

- **Seçim kurulu üyelerinin ve yardımcılarının seçim kurulundaki daimi veya genişletilmiş yapısındaki mevcudiyetine ilişkin kayıt formları, iki nüsha olarak kullanılır**

(Seçim kurulunun daimi yapısının seçim merkezinde bulunduğuna ilişkin kayıtlar ile sandık kurulunun genişletilmiş oluşumunun sandık merkezinde bulunduğuna ilişkin kayıtlar, hangi üye ve vekil mevcut olduğunu belirlenmesinde kullanılır. Seçim kuruluna çalışma için ücret, sadece seçim kurulunda mevcut olarak kayıtlı kişilere ödenir.

Katılım tutanaklarının imzalanması, seçim kurulu çalışma tutanaklarının imzalanması yerine KULLANILAMAZ)

- **Seçim merkezlerinin çalışmalarını izlemek için akredite yerli ve yabancı gözlemcilerin temsilcilerinin listesi**

(Bu liste, seçim kurulunun, seçim merkezine gelen ve RİK tarafından verilmiş akreditasyona sahip olan gözlemci temsilcisinin gerçekten de o yerde bulunmaya yetkili olduğunu doğrulamasını sağlar.)

- **Seçmenler için bilgi afişleri**

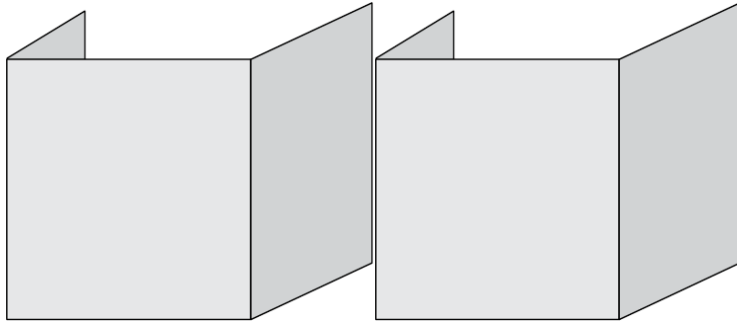
(Seçmen bilgilendirme afişleri sandıkta sergilenir ve seçmenleri nasıl oy kullanacakları konusunda eğitmeye yarar)

- **Sandık üyeleri için klipsli kimlik kartları**

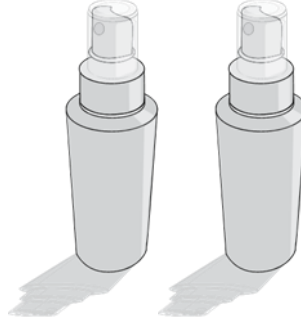
(Kimlik kartları seçim yerinde hazır bulunanların seçim yerlerinde oy kullanmaya yetkili olup olmadığını belirlemek için kullanılır.)

- **Seçim merkezinin işareti ve iki sandık işareti (her iki seçim süreci için de)**
- **İKİ oy sandığı (büyük meclisi ve cumhurbaşkanlığı seçimleri için)**
- **Oy pusulasının gizliliğini sağlamak için paravanlar**

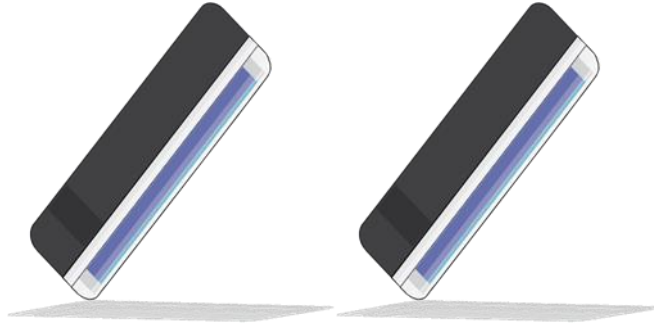

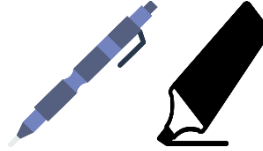
- **iki seçmen parmak izi spreyi**

- **iki UV-lambası**

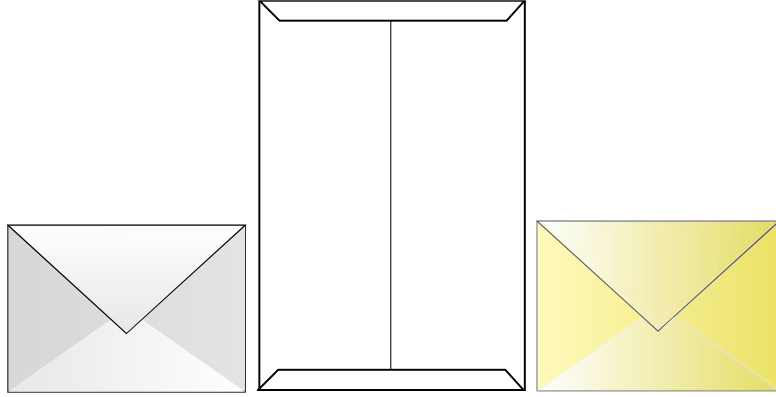

- **UV-lambaları için piller**
- **yazı gereçleri (kalem ve işaretleyici)**

- **oy sandığı mühürleme yapıştırıcıları ve ayrıca oylama sonrası oy pusulası zarf mühürleme çıkartmaları veya daha geniş formatlı oy pusulaları için şerit kağıtlar (fişler)**

- oy pusulalarının, kontrol listelerinin ve oy verme merkezinin dışında oy kullanmak için oy kullanma belgelerinin teslimi için zarflar

- diğer ofis malzemesi (makas, bant, bağlama ipi, cetvel ve üstünde yazılabilir kağıt)

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim materyalini devralan seçim kurulu üyeleri ve çoğunlukla seçim kurulu başkanı, devir teslim tutanağında sıralanan tüm materyalleri devralmaya dikkat etmelidir, bunlardan en önemliler - her seçim için ayrı oy pusulaları, her seçim için ayrı seçmen listesinden alıntılar, sandıkların doğruluğunu kontrol eden kontrol listeleri ve her seçime özel seçim kurulu çalışma tutanaklarıdır.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Devir teslim sırasında, seçim kurulu, o seçim merkezinde oy kullanabilecek seçmen sayısı kadar oy almalıdır. Bununla ilgili **seçim merkezinde sadece seçmen listesinden alıntıda kayıtlı seçmenlerin mi oy kullandığına veya askerlik, askeri tatbikat veya birliklerde eğitim gören veya veya Sırp Ordusunun kurumlarından seçmenler için özel bir alıntı olup olmadığına dikkat edilmelidir (bundan böyle: Sırp Ordusundaki seçmenler)**. Bu nedenle, sandıkta Sırp Ordusu'ndaki seçmenler için özel bir alıntı varsa, seçim kuruluna verilen oy pusulası sayısı, seçmen listesinden alıntıya girilen seçmenlerin sayısı, sonra yapılan seçmenlerin listesine girilen seçmen sayısı ve özel Sırp Ordusu'ndan seçmen listesinden seçmen sayısının toplamına eşittir.

NOT:

RİK, talimatlarında, seçim merkezlerine daha fazla malzemenin (koruyucu maskeler ve eldivenler gibi) teslim edilmesini şart koyabilir; bu nedenle, seçim malzemesinin teslim edilmesinden, yani diğerlerinin teslim edilmesinden itibaren öğelerin izlenmesine özen gösterilmelidir. (bu tür tutanaklar RİK tarafından hazırlanacaksa).

SEÇİM MALZEME İLE ÇANTA MÜHÜRLENMESİ

Planlanan tüm materyaller seçim kuruluna teslim edildikten sonra (her iki seçim süreci için), **makas¹ dışındaki** materyaller seçim materyalinin imhası için ayrı çantalara yerleştirilir (milletvekili seçimleri için seçim materyali gri bir çantaya konur ve seçim cumhurbaşkanlığı seçimleri için malzeme mavi çantaya konur).

Malzeme uygun çantalara yerleştirildikten sonra, çantalar, teslim sırasında uygun tutanıklara seri numaraları uygun kayıtlara girilen **güvenlik mühürler** (büyük meclisi için beyaz ve cumhurbaşkanlığı seçimleri için mavi) ile **seçim kurulu üyelerinin huzurunda damgalanır**.

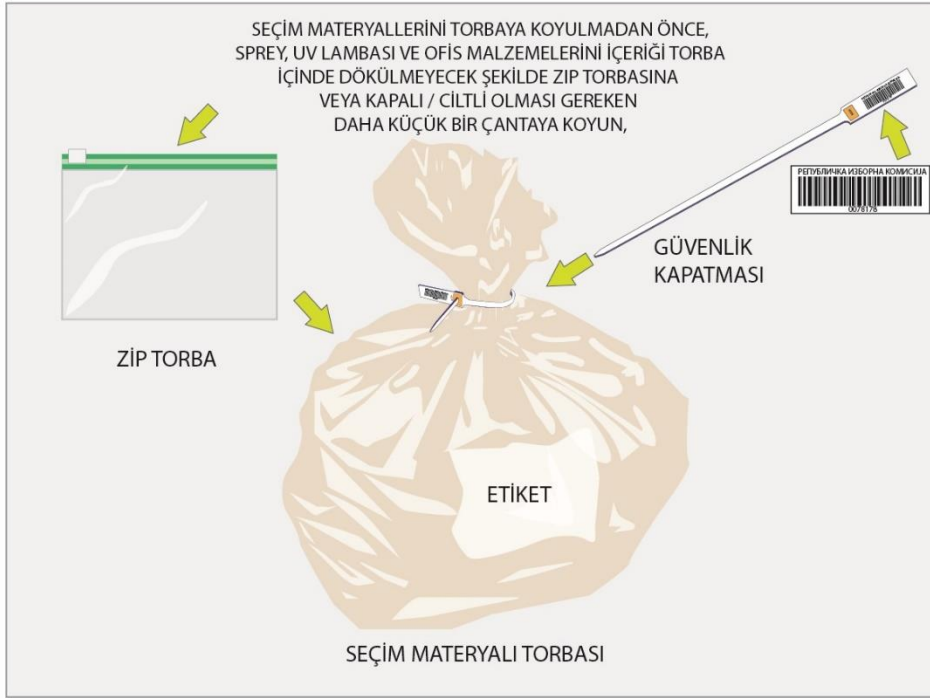
¹ Makas çantaya koyulmaz çünkü seçim merkezinde oy verme gününde çantanın mühürlendiği güvenlik mühürünü kesmek için kullanılacaktır.

Parmak spreyi, UV lambası ve ofis malzemeleri, milletvekilleri için seçim malzemelerinin saklanması için bir çantaya yerleştirilmeli.

NOT:

Seçim malzemesi çantaya konulmadan önce seçmen işaretleme spreyi, UV lambası ve büro malzemeleri, içeriğinin çantaya dağılmaması için kapalı/bağlı özel bir torba veya küçük torbaya konulmalıdır.

Mühürlenmeden önce çantalara belediye/şehir adı ve seçim merkezi numarasının girildiği milletvekili seçimi yani Cumhurbaşkanlığı seçimi etiketi ile uygun çıkartmalar yapıştırılır.

! DİKKAT EDİLMELİ:

1. Oy verme günü seçim kurulu, seçim merkezinde toplanmadan, içinde seçim malzemesi bulunan mühürlü çantalar açılmaz.

2. Yerel seçim komisyonu, seçim materyallerini oylamadan önce teslim ederken aşağıdakileri dikkate almalıdır:

- her seçim için seçim malzemesinin özel çantalarda paketlenmesi (**millet vekili seçimleri için gri ve cumhurbaşkanlığı seçimleri için mavi**);

- Seçim malzemesinin bulunduğu her çantanın üzerine belediyenin / şehrin adının ve sandık merkezinin numarasının yazılı olduğu uygun bir çıkartma ile işaretlenmesi;

- seçim kurulunun, seçimin merkezinde ne kadar seçim türü var o kadar sandık alması gerektiği

NOT:

Yerel seçim komisyonu, seçim materyalini teslim ederken, oy verme gününde seçim merkezinin bulunduğu yeri açmakla yükümlü olacak kişiyle iletişime geçebileceği bir telefon numarası vermelidir.

YURTDIŞINDA OY İÇİN SEÇİM MATERYALLERİNİN SUNULMASI

Yurtdışında oy kullanmak için **seçim materyallerinin sunulması** için özel kurallar öngörülmüştür. Bu materyal, yerel seçim komisyonu tarafından değil, doğrudan RİK koordinatörü tarafından sandık kurullarına sunulur.

Devir teslim Dışişleri Bakanlığı'nın genel merkezinde gerçekleştirilir. Her iki seçim süreci için devir teslimi için özel tutanak düzenlenir.

Seçim kurulu başkanı, seçim malzemesinin güvenliğini sağlayacak ve diplomatik gönderilerin teslim edildiği şekilde yurtdışındaki seçim kuruluna seçim malzemesi nakleder.

3. OYLAMA BAŞLANGICI İÇİN HAZIRLIK

Oylamanın yapılacağı gün, **3 Nisan 2022** tarihinde **SEÇİM KURULU**, oylamaya başlamak için tüm hazırlıkları yapmak üzere **EN GEÇ SAAT 06:00'DA SEÇİM MERKEZİNDE TOPLANACAKTIR.**

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim kurulu üyesi veya vekili, oy verme günü seçim kurulu toplantısından başlayarak, seçim merkezinde oylama sonuçlarının belirlenmesi ve tutanak doldurulmasına kadar sandık kurulu üyesi veya vekilinin sandık başında bulunması zorunludur. sandık kurulu komitesi

! DİKKAT EDİLMELİ:

Bir seçim kurulu üyesi ve yardımcısı aynı anda seçim merkezinde bulunabilir veya değiştirilebilir. Bu nedenle seçim kurulu, mevcut seçim kurulu üye vekilinin vekili olduğu üye ile birlikte seçim merkezinde bulunmasını yasaklayamaz. Seçim kurulu başkanı, genişletilmiş teşkilat içerisinde çok sayıda seçim kurulu üye ve vekillerinin bulunmasının, oylamanın gizliliğini tehlikeye atacağını tahmin etmesi halinde, seçim kurulu başkanı, her iki seçim kurulunun üyesi ve vekili aynı anda bulunmasının gerekli olmadığını karar verebilir.

NOT:

RİK'in akreditasyon verdiği gözlemcilerin temsilcileri de oylamaya başlama hazırlıklarına katılabilir.

Oylamanın başlaması için hazırlık üç aşamadan oluşur::

1. Seçim materyalinin eksiksiz ve doğru olduğunun belirlenmesi (her iki seçim süreci için de)
2. seçim merkezinin düzenlenmesi
3. görevlerin dağıtılmasına ilişkin anlaşma

3.1. SEÇİM MATERYALLERİNİN TAM VE DOĞRULUĞUNUN BELİRLENMESİ

Seçim kurulu başkanı, her iki çantadan da güvenlik mühürlerini **makasla keserek, oylamadan sonra mühürleri saklaması ve yerel seçim komisyonuna teslim etmesi gerekir.**

Daha sonra çantalardaki seçim malzemesinin durumu (her iki seçim süreci için) oylama öncesi seçim malzemesinin teslim edildiği tutanaktaki verilerle karşılaştırılır ve böylece gelen malzemenin eksiksiz ve doğru olup olmadığı belirlenir. Milletvekili veya cumhurbaşkanlığı seçimleri için devir teslim tutanaklarından bazılarının eksik olması durumunda, yerel seçim komisyonuna derhal bilgi verilir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Oy pusulaları, kural olarak her biri 100 oy pusulası içeren zarf ve 100'den az oy pusulası içeren bir zarf olarak seçim kuruluna teslim edilir. Örneğin, seçim merkezinde 558 seçmen oy kullanırsa, her birinde 100'er oy bulunan beş zarf ve içinde 58 oy bulunan bir (altıncı zarf) seçim kuruluna teslim edilir. Seçim kurulu, oylamaya hazırlanırken sadece 100'den az seçmen bulunan bir zarfı açmalı, bir sonraki zarf (100 oyluk zarf) ancak 100'den az olan zarftaki oy pusulası sayısına tekabül eden seçmen sayısından sonra açılır. Yukarıdakilere uygun olarak, 558 seçmen bulunan bir seçim merkezi örneğinde, seçim kuruluna yeterli sayıda pusulanın teslim edilip edilmediğinin kontrol edilmesi (**zarfı açmadan**) çantanın 100 oy pusulası ile uygun sayıda zarf içerip içermediğini saymak ve 100'den az oy içeren zarfta 58 oy pusulası olup olmadığının kontrol edilmesi ve sayması anlamına gelir.

Oylamanın başlayabilmesi için aşağıdaki seçim malzemelerinin seçim merkezinde aşağıdakiler bulundurulması GEREKİR:

- Milletvekili adaylarının toplu seçim listesi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi için adayların listesi
- Milletvekili seçimi için oy pusulası seçmen listesinden alıntı ve Cumhurbaşkanlığı seçimi için oy kullanmak için seçmen listesinden alıntı

- Sırp Ordusu'ndaki seçmenler seçim merkezinde oy kullanırlarsa, her iki seçim için seçmen listesinden özel alıntılar
- Her iki seçim için de oy pusulaları (**tam sayı istenmemektedir!**)
- Her iki seçim için oy pusulası kontrol listeleri
- milletvekilli seçimleri için sandık ve cumhurbaşkanlığı seçimleri için sandık
- seçmenin parmağını işaretlemek için bir sprey
- bir UV lambası
- Oy verme gizliliğini sağlamak için en az bir
- Sandığın mühürlenmesi için ip ve mühürler

Ancak bu materyalin bir kısmı eksikse oylama başlayamaz.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim işlemlerinden birinde seçim merkezine, o merkezde oy kullanan seçmen sayısına tekabül eden sayıda oy pusulası verilmemişse, bu seçim kurulunun seçim merkezini açmaması ve oy kullanmaya başlamaması için bir sebep değildir. Bu durumda seçim kurulunun hazırlık faaliyetlerine devam etmesi ve seçimmerkezinde oy verme işleminin başlamasını sağlaması gerekir.

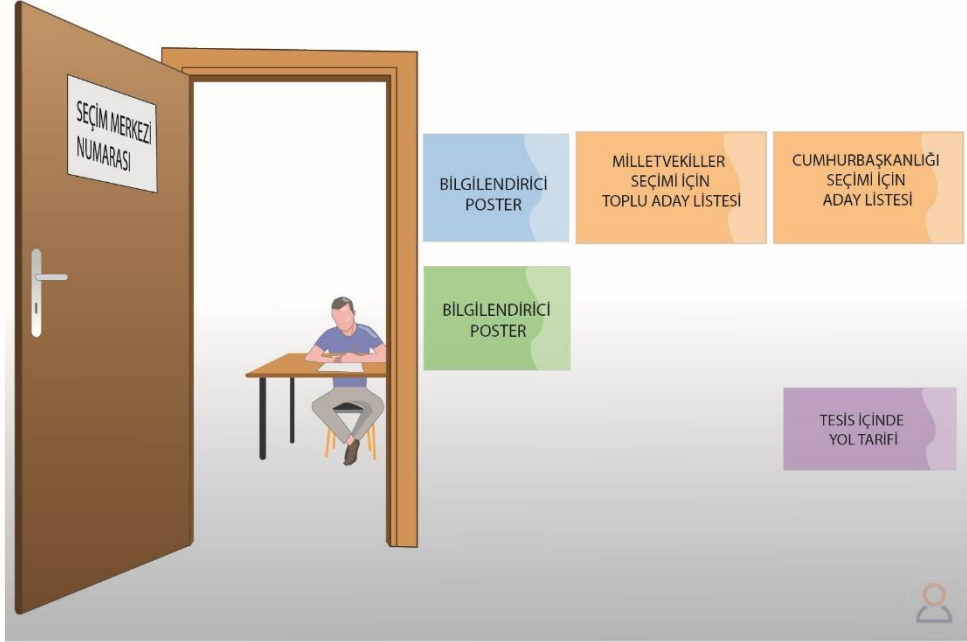
3.2. SEÇİM MERKEZİNİNİN DÜZENLENMESİ

Oylamanın başlaması için gerekli seçim malzemesine sahip olduğunu tespit eden seçim kurulu üyeleri, seçim merkezinin düzenlenmesi için aşağıdakini yapar:

- İlk olarak seçim yerinin bulunduğu tesise girişte seçim merkezi numarası ve adı vurgulanır.
- Binada birden fazla seçim merkezi varsa veya seçim merkezi bulunan bina büyükse, belediye/il idaresi uygun işaret levhalarının yerleştirilmesine özen göstermelidir.
- Seçim yerinin bulunduğu salonun girişinde seçim merkezi numarası ve adı yer alacaktır.

- Seçim merkezinin bulunduğu odada Sırbistan Cumhuriyeti Devlet Bayrağı koyulmaktadır.
- Milletvekili seçimi için toplu seçim listesi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi aday listesinin seçim merkezinin bulunduğu odanın önüne asılması zorunludur.
- Seçmen bilgilendirici afişler, seçim merkezinin bulunduğu odanın önüne asılmalıdır.

Daha sonra oda, seçim merkezine girişinden seçim faaliyetlerini yürütmek için aşağıdaki sıraya göre ayarlanacak şekilde düzenlenir:

- UV lambasının kontrol edildiği yer
- seçmenin kimliğinin belirlendiği yer
- **Milletvekillerinin seçimi için oy kullanmak için seçmen listesinden bir alıntının** bulunduğu yer ve o seçim merkezinde oy kullanmaları halinde Sırp Ordusu'ndaki seçmenler için milletvekili seçimi için seçmen listesinden özel bir alıntının bulunduğu bir yer
- **Cumhurbaşkanı seçimi için oy kullanmak için seçmen listesinden alıntının** bulunduğu yer ve o seçim

merkezinde oy kullanmaları halinde Sırp Ordusu'ndaki seçmenler için milletvekili seçimi için seçmen listesinden özel bir alıntının bulunduğu bir yer

- seçmenin parmağının sprey ile püskürtüldüğü yer
- **Milletvekili seçimi için** oy pusulalarının dağıtıldığı yer
- **Cumhurbaşkanı seçimi için** oy pusulalarının dağıtıldığı yer
- Seçim kurulu üyesinin seçmenlere oy kullanma şekli konusunda talimat verdiği yer;
- oylamanın gizliliğini sağlamak için paravanlar
- **milletvekili seçimi** için sandık
- **Cumhurbaşkanı seçimi** için sandık

! DİKKAT EDİLMELİ:

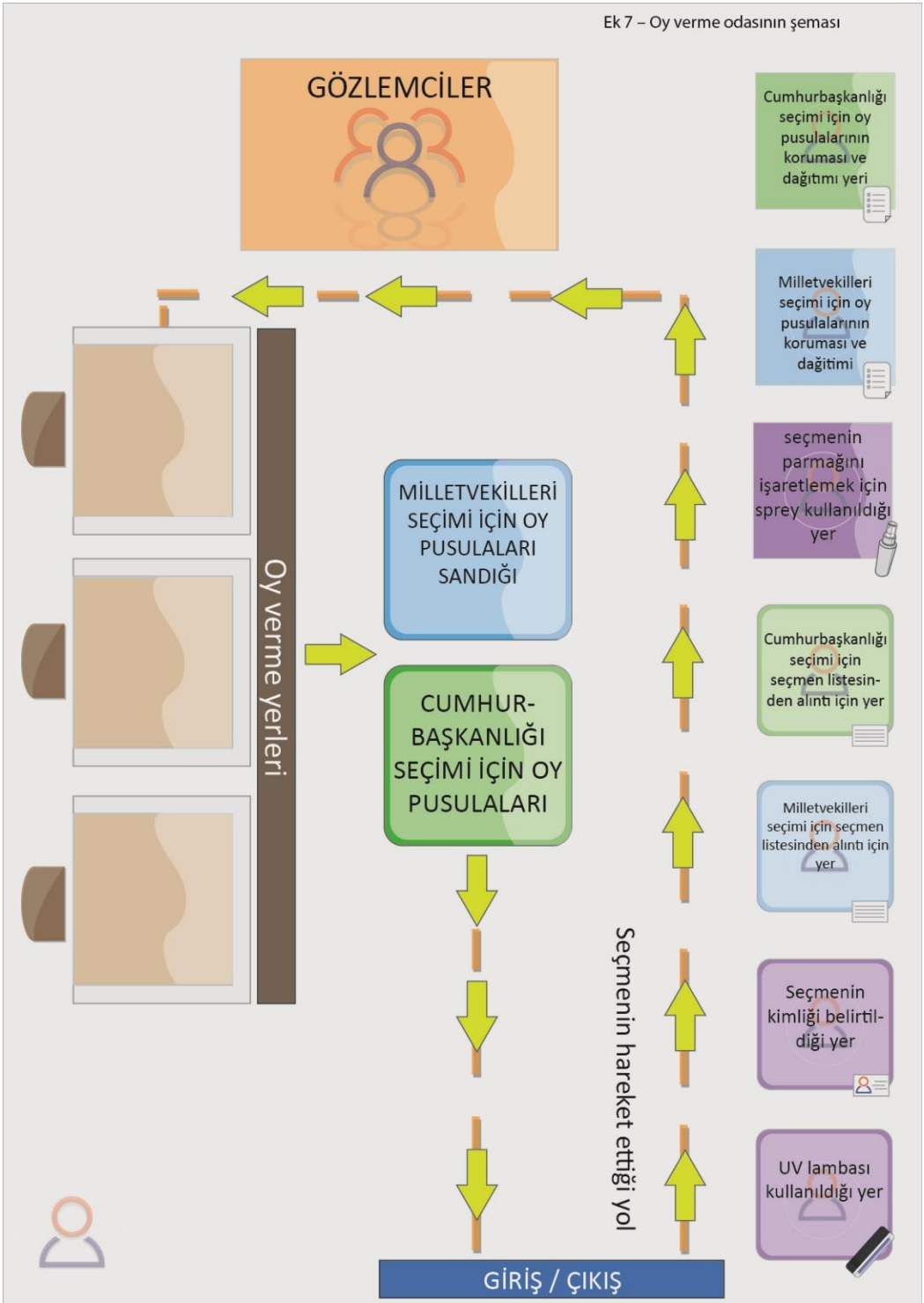
Oy kullanma paravanları, seçim kurulunun, gözlemci temsilcilerin, gazetecilerin veya diğer seçmenlerin hiçbirinin sandıkta oy kullandığını göremeyeceği şekilde, oy pusulasının gizliliğini sağlayacak şekilde kurulmalıdır.

Ayrıca paravanın açıklığı duvara dönük olmalı ve paravanlar arasındaki mesafe en az bir metre olmalıdır.

NOT:

1. Milletvekili seçimi için sandığa işareti niteliğinde bir kağıt, oy sandığına damgasını vuran ve milletvekili seçimlerinde sandıkta oy kullanılmasına mahsus olduğu ibaresinin yer aldığı bir oy pusulası yapıştırılmalıdır.

2. Cumhurbaşkanı seçimine ilişkin sandığa, sandık işareti olarak sandıkta Cumhurbaşkanı seçiminde oy kullanmaya yönelik olduğuna dair not bulunan bir kağıt yapıştırılmalıdır.

3 Nisan 2022'de yapılacak seçimler için seçim kurulu düzeni

Seçim kurulu, sandık yerinin düzenlenmesine ek olarak, **siyasi partinin ve ilan edilen seçmen listesini sunanın veya Cumhurbaşkanlığı adayının ve diğer seçim propaganda malzemelerinin siyasî parti sembollerinin gösterilip gösterilmediğini** kontrol etmelidir. o oda veya doğrudan oy verme merkezinin önünde, siyasi partiler, parti koalisyonları, vatandaş grupları kontrol edilmeli). Bu tür bir materyalin vurgulandığını tespit ederse, sandık kurulu onu kaldırmalıdır ve yapamazsa, yerel seçim komisyonuna kaldırılması gerektiğini bildirir, bu da yetkili toplum hizmetini bilgilendirir.

NOT:

Seçim kurulu, sandık merkezindeki oylama devam ettiği sürece, seçim propaganda malzemesinin, oylamanın yapıldığı odada veya doğrudan sandık önünde sergilenmemesini sağlamalıdır.

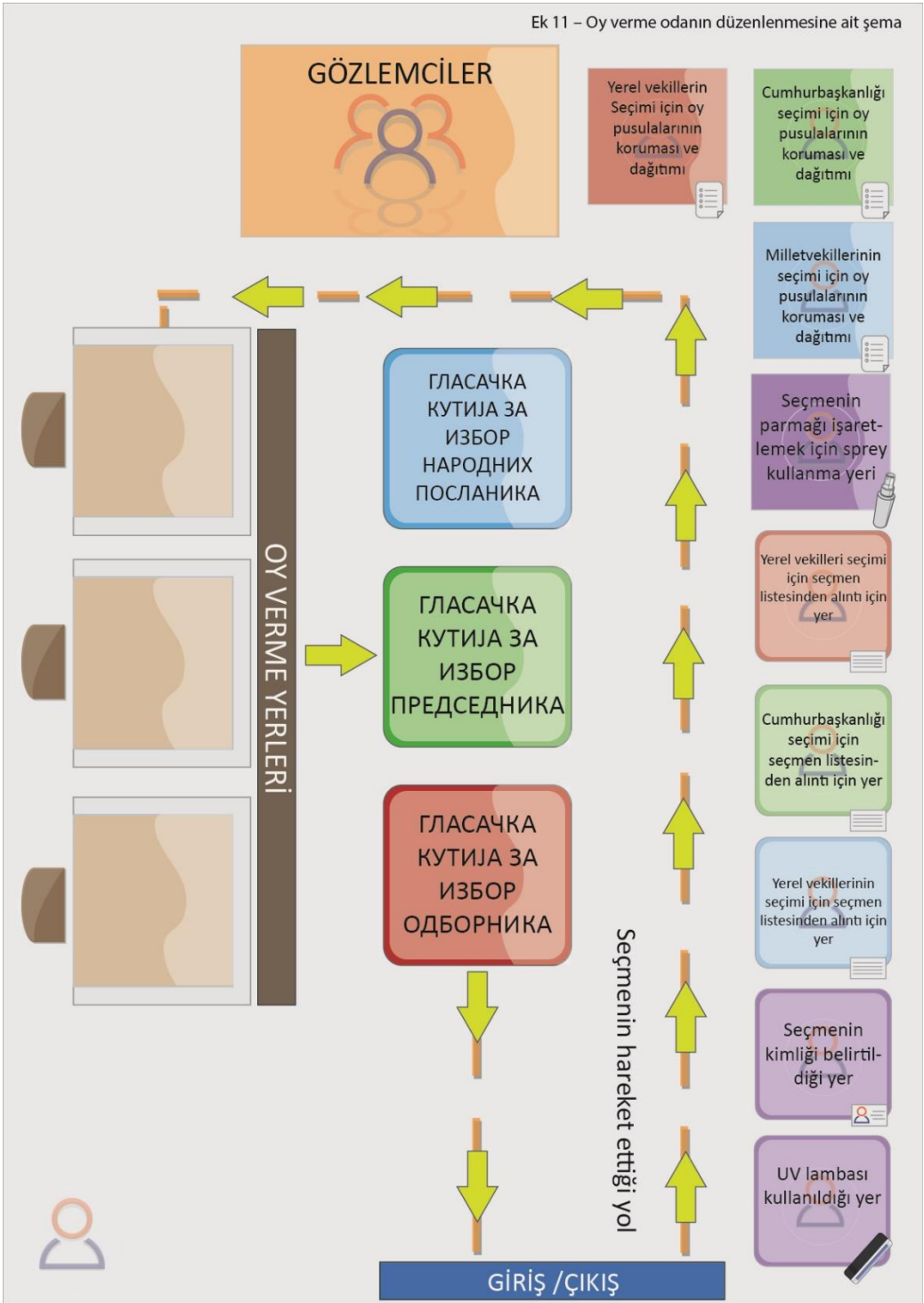
CUMHURİYET SEÇİMLERİ İLE EŞ ZAMANLI YEREL SEÇİMLER

Cumhuriyet seçimleri ile birlikte yerel seçim yapılacak belediyelerde/şehirlere, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde seçmen listesinden alıntı yapılacak yerin ardından, yerel seçimlerde oy kullanmak için seçmen listesinden alıntı için yer ayrılması, seçimlerde yerel oy pusulalarının dağıtıldığı yer iken, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde oyların verildiği yerden sonra yer almalıdır.

Ayrıca milletvekilliği ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinde sandıkların oy kullanacağı yerlere ek olarak yerel seçimler için sandık yeri de sağlanmalıdır.

! ÖZELLİKLE DİKKAT EDİLMELİ:

Çok sayıda seçim kurulu, birkaç seçimde bir seçim merkezinde oy kullanırken ve sandıkların birden fazla sandık varken, seçim etiketi olan kağıt yerine oy pusulalarını yapıştırıyorlar, böylece seçmenler hangi sandıkta oy pusulayı koyacaklarını biliyorlar. Bu (yanlış) yapılırsa, seçim kurulu, oylama bittikten sonra bu oy pusulaları sandıktan çıkarmayı ve kullanılmayan sandıklara koymayı unutmamalıdır!

Yerel seçimlerin cumhuriyet seçimleri ile aynı zamanda 3 Nisan 2022'de yapılacağı sandık düzeni

3.3. GÖREVLERİN DAĞITILMASINA AİT ANLAŞMA

Sandık yerinin düzenlenmesi tamamlandıktan sonra, seçim kurulu üyeleri, oy verme sırasında sorumlulukların dağılımı konusunda anlaşırlar. En önemlisi, hangi üyelerin yani vekillerin aşağıdaki işlemleri yürütmekle görevli olacağını belirlemesidir:

- UV lambasının kullanılması
- seçmenin kimliğini saptanması
- milletvekillerinin seçilmesi için seçmen listesinden bir alıntı ve milletvekillerinin seçilmesi için Sırp Ordusunda oy kullanmak için seçmen listesinden özel bir alıntı kullanılması
- Cumhurbaşkanlığının seçilmesi için seçmen listesinden bir alıntı ve milletvekillerinin seçilmesi için Sırp Ordusunda oy kullanmak için seçmen listesinden özel bir alıntı kullanılması
- Seçmen parmak izi spreyini kullanma
- Milletvekillerinin seçilmesi için oy pusulalarının tutulması ve dağıtılması
- Cumhurbaşkanı seçimi için oy pusulalarının tutulması ve dağıtılması
- seçmenlere nasıl oy kullanacaklarını öğretmesi;
- seçmenlerin oylarını uygun sandıklara koymalarına özen göstermesi

Yukarıdakilere ek olarak, seçim kurulu ayrıca şunları belirlemelidir::

- **Seçim kurulu mütevelli heyeti olarak, oylama merkezinin dışında oylamayı organize edecek** üç farklı yetkili adayın teklifi üzerine atanan seçim kurulunun **üç üyesi veya üç üye yardımcısı** (bunlardan en az biri muhalefet seçmen listesinin / muhalefet cumhurbaşkanı adayının önerisi üzerine atanmış)
- **Kontrol formlarını doldurmaktan ve kontrol formlarına girilen oylama sonuçlarının mantıksal-hesaplamalı kontrolünü gerçekleştirmekten sorumlu olacak** seçim kurulu üyesi veya üye yardımcısı (her iki seçim süreci için)

! ÖZELLİKLE KONTROL EDİLMELİ:

Sorumlulukların bölünmesi, her bir özel görev için seçim kurulunun sadece bir üyesinin atanabileceği anlamına gelmez, aksine. Oy verme yeri kurulunun üyelerinin, oylamanın yürütülmesiyle ilgili görevleri sırayla yerine getirmeleri arzu istenir.

Seçim Kurulu Başkanı, özellikle muhalefet seçmen listesinin/muhalefet başkanı adayının önerisi üzerine atanan Seçim Kurulu üyelerini ve vekillerini, aşağıdakiler gibi belirli seçim faaliyetlerini kontrol etmeye teşvik etmekle yükümlüdür. Sandığın doğruluğunun kontrol edilmesi ve oy pusulalarının geçerli ve geçersiz olarak sınıflandırılması ve seçmen listelerinden alınan oyların sayılması

3.4. SEÇİM MERKEZİNİN AÇILIŞINDAN ÖNCE SEÇİM KURULU ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN KAYITLARIN TAMAMLANMASI

Seçim kurulu, yukarıdaki tüm işlemleri yaptıktan sonra ve seçim merkezini açmadan önce, Seçim Kurulu Tutanağının ilk dört maddesini aşağıdaki şekilde doldurur:

- 1. maddeye oy verme merkezinin numarasını girilmeli
- 2. maddede belediye / şehir / enstitü / yabancı devlet adını girilmeli;
- 3. maddeye oylama tarihini girilmeli ;
- 4. maddeye seçmen listesinden alıntıda kayıtlı seçmen sayısını girilmeli .

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçmen listesinden alıntıya girilen seçmen sayısını belirlemek, **yalnızca alıntıdan seçmen sayısını belirlemek anlamına gelmez, aynı zamanda, eğer seçmen listesinden alıntı ile verildiği ise seçmen listesindeki sonraki değişiklikler listesine de** dikkat edilmelidir. Aynı zamanda, daha sonraki değişikliklerin bu nihai listesinin yalnızca o merkez için seçmen listesine sonradan eklenen seçmenleri değil, aynı zamanda o merkezden silinen seçmenleri veya listede yer almayan seçmenleri veya eklenmeyen veya silinmeyen seçmenleri, veya seçmen listesindeki alıntıdaki yalnızca bazı değiştirilen bilgileri olan seçmenleri (örn. soyadı) kapsayabileceği unutulmamalıdır. **Bu nedenle seçim kurulu, seçmen sayısını belirlerken eklenenleri saymaya, silinenleri çıkarmaya özen göstermelidir!**

Yukarıdakilere **ek olarak**, seçim kurulu **Sırp Ordusunda oy kullanmak için seçmen listesinden** olası bir özel alıntıya dikkat etmeli ve bunları toplam seçmen sayısı içinde saymalıdır.

Örneğin. Alıntıda 578 seçmen kayıtlı. Daha sonra yapılan değişiklikler listesinde, o sandığa eklenen 5 seçmen, o sandıktan silinen 3 seçmen ve soyadı veya diğer bazı kişisel verileri değiştirilen 7 seçmen, yani ne silinen ne de silinmeyen seçmenleri içeriyor. 44 seçmen Sırp Ordusunda oy kullanmak için özel bir alıntıya kaydedildi. Yani bu sandıkta toplam 624 seçmen kayıtlıdır (578 + 5-3 + 44).

NOT:

Merkezde kayıtlı seçmenlerin nihai sayısı, seçim kurulu için bir liste sunulması halinde, sonraki değişikliklerin listesi ile birlikte gönderilen bildirimde seçim kurulu tarafından kontrol edilebilir. Yani, seçmen listesinde sonradan değişiklik olan sandıklar için, RİK, seçim merkezindeki nihai seçmen sayısı ile birlikte bir bildirimde bulunacaktır. Seçim kurulu, bu bildirimi alırsa, yalnızca bildirimde yer alan nihai seçmen sayısını yeniden yazması gerekir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin kayıtların ve ulusal azınlıkların dillerinde olduğu merkezlerde, seçim kurulu tüm verilerin o dillerdeki tüm kayıtlara girilmesine özen göstermelidir.

4. SEÇİM MERKEZİNİN AÇILIŞI

Oy verme işlemi için gerekli tüm hazırlıkları yaptıktan ve **seçim kurulu üyeleri ve vekillerinin tamamı kimliklerini görünür bir yere astıktan sonra** seçim kurulu, oylamanın başlayabileceğini belirler.

NOT:

Seçim kurulu üyeleri, seçim merkezinde buldukları süre boyunca kimliklerini yanlarında bulundurmaları zorundadır.

NOT:

Seçim Kurulu Başkanı, gün boyunca, seçim kurulunun üyelerinin ve vekillerinin, sürekli veya genişletilmiş olarak **Seçim kurulunun üyelerinin ve üye yardımcılarının mevcudiyetine ilişkin uygun kayıtlara girilmesini sağlamakla yükümlüdür**, bu da seçim kurulunda çalışma ücretinin ödenmesi için ispat oluyor.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim kurulu başkanı, seçim kurulu üyelerine ve vekillerine, merkezde bulunma kayıtlarına geçmelerinin, seçim kurulunun çalışma sonundaki Seçim Kurulu Tutanağını imzalama yükümlülüğünün yerine geçmediğini veya ortadan kaldırmadığını hatırlatmak zorundadır.

Yasaya göre sandıklar sabah **07.00'de** açılıyor ve akşam **20.00'de** kapanıyor ve bu süre zarfında seçim Merkezinin sürekli açık olması gerekiyor.

Seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin Tutanağın 5. maddesinde, **seçim Merkezinin açılmasından hemen sonra, seçim Merkezinin açılış saatinin** girilmesi zorunludur.

OY SANDIĞININ DOĞRULUĞUNU KONTROL ETME - KONTROL LİSTESİNİ TAMAMLAMA

Merkez açıldıktan ve ilk seçmen seçim merkezine geldikten sonra, sandıkların doğru ve boş olup olmadığı belirlenerek, sandıkların doğruluğu kontrol edilir, ardından her iki sandık doğruluğunu kontrol etmek için kontrol listesi (milletvekilleri ve cumhurbaşkanlığı seçimleri için) doldurulur , seçim kurulunun mevcut tüm üyeleri ve yardımcıları ile ilk seçmen tarafından imzalanır.

Bundan sonra, milletvekili seçimine ait oylamanın yapılmasına ilişkin seçim kurulunun çalışmalarına ait Tutanağa ve Cumhurbaşkanlığı seçimine ait oylamanın yapılmasına ilişkin seçim kurulunun çalışmalarına ait Tutanağa aşağıdakiler yazılır:

- seçim merkezine ilk gelen seçmenin adı ve soyadı - **her iki tutanağın 6. maddesi**
- seçim merkezine ilk gelen seçmenin seçmen listesinden alıntıda hangi sayının altına girildiği - **her iki tutanağın 7. maddesi**

! DİKKAT EDİLMELİ:

İlk seçmen seçim merkezine geldiğinde sandıkların doğruluğunu kontrol eder, seçim kurulunun önce UV lambası ile o seçmenin bir yerde oy kullanıp kullanmadığını kontrol etmesi gerekir,ardından uygun bir belge ile kimliğini tespit eder ve seçmen listesinden alıntıya girip girmediğini kontrol eder.

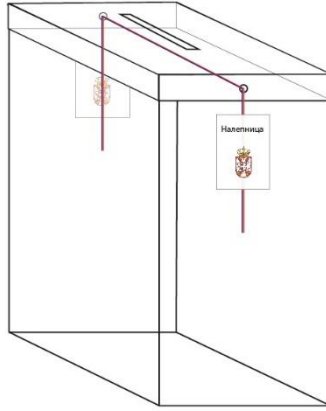
UV lambası kontrolünden sonra, kimlik tespiti için geçerli bir resmi belgesi olmayan başka bir yerde oy kullandığı tespit edilen,seçmen listesinden alıntılarda kayıtlı olmayan ve o sandıkta seçmen kurulunun bir üyesi olan seçmen huzurunda oy sandıklarının doğruluğu kontrol edilemez.

Kontrol listeleri doldurulup imzalandıktan sonra, kontrol listeleri (hangi sandığın seçildiğine bağlı olarak) uygun sandıklara yerleştirilir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Milletvekilliği seçimlerinde sandık kontrol listesinin münhasıran bu seçimlerde sandık başına konulmasına, yani cumhurbaşkanlığı seçim sandığına yanlışlıkla girmemesine, ve tersi!

Kontrol listeleri uygun sandıklara yerleştirildikten sonra sandıklar kefil ve sandık mühürleme etiketleri kullanılarak kapatılır ve mühürlenir.

MÜHÜRLÜ VE GARANTİLİ ETİKETLİ OY SANDIĞININ RESMİ

CUMHURİYET SEÇİMLERİ İLE EŞ ZAMANLI YEREL SEÇİMLER

Yerel seçimlerin cumhuriyet seçimleri ile aynı zamanda yapılacağı merkezlerde, **seçmenin sadece cumhuriyet seçimlerinde oy kullanmak için seçmen listesinden alıntıya girilmiş olması, yerel seçimlerde oy kullanmak için alıntıya girilmemiş olması** ve bunun tersi de mümkündür! Seçim kurulu bunu aklında tutmalı ve merkeze gelen ilk seçmenin seçmen listesindeki tüm alıntılarda kayıtlı olup olmadığını kontrol etmelidir. Değilse, oy sandığının doğruluğunu kontrol etme işlemi sadece o seçmenin oy kullanabileceği seçimler için yapılır.

Ancak yukarıdaki tüm işlemler yapıldıktan sonra, seçim kurulu ilk seçmenin oy kullanmasını sağlayacaktır.

5. SEÇİM MERKEZİNDE OY VERME

Seçmen, seçmen listesinden alıntılarda kayıtlı olduğu seçim merkezinde oy veriyor. İstisnai olarak, ciddi hastalık, yaşlılık veya engellilik nedeniyle merkezde oy kullanamayacak durumda olan bir seçmen, seçmen listesindeki alıntılarda kayıtlı olduğu sandık dışında oy kullanabilir.

Gözetim altında bulunan veya cezai yaptırım bulunan seçmenler, buldukları ceza infaz kurumu bünyesindeki sandıkta oy kullanırlar.

Sırp Ordusundaki seçmenler, buldukları birlik veya kuruma en yakın olan sandıklarda oy kullanıyor.

Her seçmene, seçim gününden en geç beş gün önce, oy kullanma günü ve saati, oy verme merkezinin numarası ve adresi ve seçmenin alıntılara girildiği numarayı içeren bir oy kullanma davetiyesi gönderilmelidir.

ÖNEMLİ NOT:

Cumhuriyet seçimleri için seçmenler yalnızca **bir oylama daveti** alacaklardır, bu nedenle bu, milletvekili seçimlerinde ve Cumhurbaşkanı seçimlerinde oy kullanmak anlamına gelir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim Kurulu, seçim merkezinin bulunduğu tesise ve **rehber köpek yardımıyla hareket eden** ve rehber köpek yardımıyla hareket etmeye uygun belgesi olan kişiye **uygun erişim sağlamakla yükümlüdür**.

Bir rehber köpek yardımıyla hareket için uygun belge şu şekilde kabul edilir:

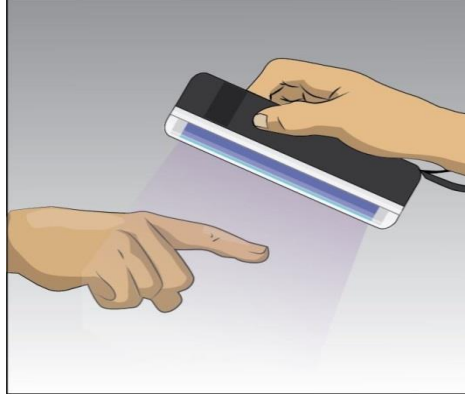
- 1) bir rehber köpekle hareket etmek için edinilmiş bilgi, yetenek ve becerilerin kanıtı - bir rehber köpek yardımıyla hareket eden bir kişi için
- 2) tamamlanmış eğitimin kanıtı - bir rehber köpek için

Bir seçmen bir seçim merkezine geldiğinde, sandık kurulu aşağıdaki işlemleri yapar:

- UV lambası ile seçmenin başka bir sandıkta oy kullanıp kullanmadığını kontrol edilir
- Seçmenlerin kimliğinin belirlenir
- seçmenin milletvekili seçimi için seçmen listesinden alıntıya girilip girilmediğini kontrol edilir
- seçmenin Cumhurbaşkanlığı seçimi için seçmen listesinden alıntı yapıp yapılmadığını kontrol etmek
- Seçmenlerin spreyle işaret edilmesi
- seçmene vekillerinin seçilmesi için bir oy pusulası verilmesi
- seçmene Cumhurbaşkanlığının seçilmesi için bir oy pusulası verilmesi

İLK FAALİYET: UV LAMBASI SEÇMENİN İKİNCİ OY MERKEZİNDE OY VERDİĞİNİ KONTROL EDİLMELİ

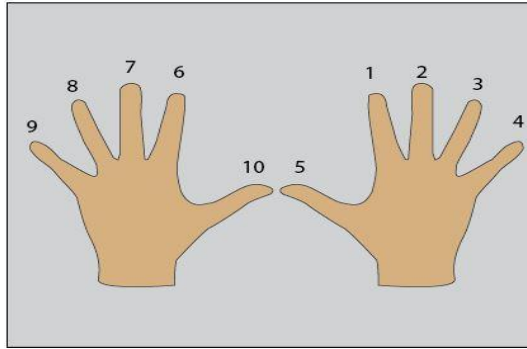

UV LAMBASI KONTROLÜ, seçmenin sağ elinin işaret parmağının görünmez UV mürekkebi ile işaretlenmiş olup olmadığını kontrol etmeyi içerir.

Seçmen sağ elin işaret parmağına sahip değilse, sağdaki bir sonraki müsait parmağın işaretlenip işaretlenmediğine ve son olarak o elin başparmağının tırnağın kökünün altında olup olmadığına bakılır.

Seçmenin sağ eli yoksa, sol elin işaret parmağının yani soldaki bir sonraki müsait parmağın ve son olarak o elin baş parmağının tırnağın kökünün altında olup olmadığına bakılır.

Seçicinin eli yoksa UV lambası testi yapılmaz.

Bir UV lambası, bir seçmenin parmağını işaretleyen bir spreyden UV mürekkebi izi tespit edilirse, seçmenin başka bir yerde oy kullanmış olduğu kabul edilir, bu nedenle seçim kurulu tarafından ona oy kullanmasına izin vermemesi gerekir ve seçmen seçim merkezinden gitmekle yükümlüdür.

! DİKKAT EDİLMELİ:

İstisnai olarak, seçmen parmağını işaretlemek için spreyi görevinden kullanan seçim üyeleri, seçim kurulu üyeliğine atanma kararı ile merkezlerde oy kullanmalarına izin verilmelidir!

İKİNCİ FAALİYET: SEÇMENİN KİMLİĞİNİN BELİRLENMESİ

Seçmenin oy kullanmadığını belirledikten sonra seçim kurulunun **SEÇMENİN KİMLİĞİNİ BELİRLEMESİ** gerekir. Bir seçmenin kimliğinin tespiti, seçmenin bir sonraki seçim kurulu üyesine yaklaşarak adını ve soyadını söylemesi ve kabul etmişse oy kullanması için davetiyeyi **eğer varsa** teslim etmesi ve seçmenin varlığını/kimliğini ispat etmesi ile gerçekleştirilir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Bir seçmen, seçim merkezine oy verme davetini getirmek zorunda değildir ve seçim kurulu, sadece oy kullanma davetine katılmadığı için o seçmenin oy kullanma hakkını reddetmemelidir.

Seçmen, kimliğini **geçerli bir kimlik kartı veya geçerli bir seyahat belgesi (pasaport)** ile ispatlar.

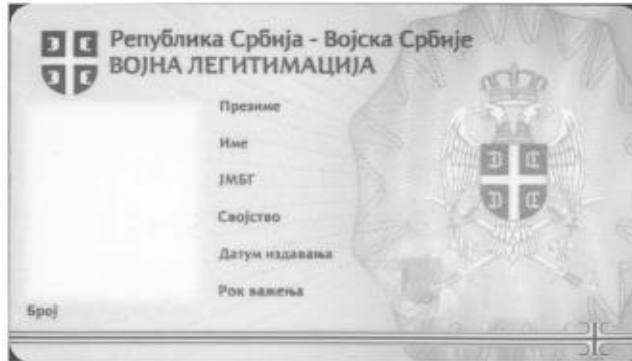

Seçim kurulu, kimliğini süresi dolmuş bir nüfus cüzdanı veya pasaport ile kanıtlayan seçmene, İçişleri Bakanlığı'na yeni kimlik kartı talebinde bulunduğu dair belge ibraz etmesi veya yeni kimlik kartı veya pasaport göstermesi kaydıyla oylamaya izin vermelidir.

Sürücü belgesi, seçmenin JMBG'sini (kişisel numarasını) içermediği için kimliğini kanıtlamak için kullanılamaz.

Sırp Ordusu'ndaki seçmenler seçim merkezinde oy kullanırlarsa, kimliklerini seçmenin bir resmini ve benzersiz kişisel kimlik numarasını içeren bir askeri kimlik kartıyla kanıtlayabilirler.

Cezai müeyyidelerin infazı için kurum içindeki bir merkezde oy kullanan seçmen, o kurum tarafından düzenlenen uygun bir belge ile kimliğini ispat edebilir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Genellikle, seçmen listesinden alıntıda **belirtilen soyadına göre başka bir soyadını belirten** geçerli bir belgeye sahip olan bir seçmenin seçim merkezine gelmesi söz konusu olabilmektedir. Bu durumda seçim kurulu, seçmenin görüntüsüne ve vatandaşın kimliğini kanıtlayan belgedeki özgün fotoğrafı ve kimlik numarasına göre aynı olduğunun tespit edilebilmesi şartıyla, her ne koşulda olursa olsun o seçmene oy kullanmasına olanak sağlamalıdır.

ÜÇÜNCÜ FAALİYET: SEÇMENİN SEÇMEN LİSTESİNDEN ALTILARDA KAYIT OLUP OLMADIĞINI KONTROL EDİLİR

Seçmen kimliğini belirledikten sonra seçim kurulu, **SEÇMENİN SEÇMEN LİSTESİNDEN AYRINTILI OLARAK KAYIT OLUP OLMADIĞINI KONTROL EDİLİYOR.**

Doğrulama, seçmenin kimliğini tespit etmekle görevli seçim kurulu üyesi tarafından, ad ve soyadları seçmen listesinden alıntılar yapmak ve oy kullanmakla görevli seçim kurulu üyelerine bilgi verilerek yapılır.

Seçmen daha sonra milletvekili seçimi için seçmen listesinden alıntıyı işlemekle görevli seçim kurulu üyesine yaklaşır, o seçmen alıntıda seçmeni bulur ve seçmen soyadının önüne sıra numarasını daire içine alır, ardından seçmen alıntıda uygun yere işaretler, **ardından seçmen imzalar.**

Seçmen daha sonra Cumhurbaşkanlığı seçimi için seçmen listesinden alıntıyı işlemekle görevli seçim kurulu üyesine yaklaşır, o seçmen alıntıda seçmeni bulur ve seçmen soyadının önüne sıra numarasını daire içine alır, ardından seçmen alıntıda uygun yere işaretler, **ardından seçmen imzalar.**

Seçmen kurulu seçmen listesinden bir seçmen bulamazsa, seçmen listesinde sonradan yapılacak değişikliklerin ekte yer alan seçmen listesine girilip girilmediğini kontrol etmelidir.

Sonraki değişiklik listesi, Devlet İdaresi ve Yerel Özyönetim Bakanlığı'nın kararına istinaden seçim merkezinde oy kullanmak için sonradan kaydolan, o merkezde silinen veya kişisel verileri değiştirilen seçmenlerin listesidir.

Sonraki değişikliklerin listesi RİK tarafından yapılır ve seçmen listesinden ilgili alıntıya, listenin ayrılmaz bir parçası olarak eklenir.

Bir seçmen, seçmen listesindeki alıntıda veya seçmen listesinde sonradan yapılacak değişiklikler listesinde yer almıyorsa, seçmen kurulu, seçmene, seçmen listesinde hangi merkezde kayıtlı olduğunu web sitesi <https://upit.birackispisak.gov.rs> veya Devlet İdaresi ve Yerel Özyönetim Bakanlığı'nı arayarak kontrol etmesi talimatını vermelidir..

Seçim kurulu üyesi, kimliğini kanıtlayan belgeden soyadının altındaki alıntıda seçmen bulamazsa, önceki dönemde soyadını değiştirip değiştirmediğini seçmene sormalıdır. Bir seçmen soyadını değiştirmişse, seçim kurulu üyesi seçmen listesindeki alıntıda ve diğer soyadı altında onu aramakla yükümlüdür. Bir seçmen seçmen listesindeki alıntıya başka bir soyadıyla kayıtlıysa, ancak kimliğini kanıtlayan belgedeki JMBG'sinin seçmen listesindeki alıntıda listelenen JMBG ile aynı olması durumunda oy kullanmasına izin verilecektir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Yasa, seçmen listesinde bulunmayan seçmenlerin yazılmasını **kesinlikle** yasakladı. Bu yasağın ihlali, **merkezde resmi olarak yapılan oylamanın iptaline** esas teşkil eder. Bu nedenle seçim kurulu, seçmen listesinden alıntıda bir kişiyi bulamazsa, onu **ASLA** alıntıya eklememeli ve kendisini veya o kişiyi tanıyor olsa bile oy kullanmasına izin vermemeliyiz.

ÖNEMLİ NOT:

Seçmen hangi seçimde oy kullanacağına bağımsız olarak karar verme hakkına sahiptir.

Seçim kurulu, seçmen istemediği takdirde, o merkezde yapılan tüm seçimlerde bir seçmeni oy kullanmaya zorlamamalıdır.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim kurulu üyesi, seçmen listesinden **alıntıya aynı ad ve soyadla** birden fazla seçmenin girilmesi gibi bir durum olabileceğini göz önünde bulundurarak, seçmenin uygun sütunu işaretlemesine özen göstermekle yükümlüdür.

Bu nedenle, seçmenin kişisel adını kontrol etmenin yanı sıra, **alıntıda doğru kişinin** daire içine alındığı kesin olarak bilmek için **JMBG**'sini kontrol etmek gerekir.

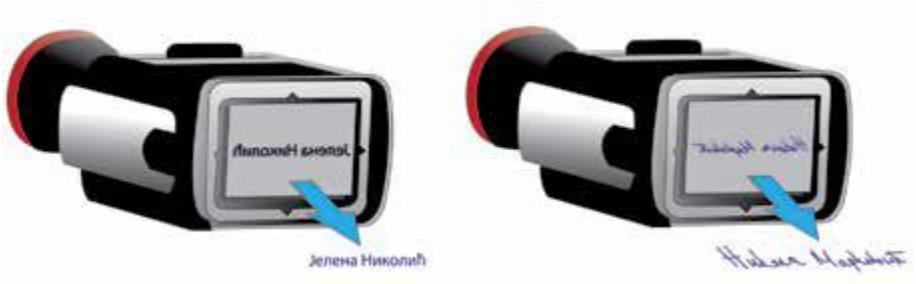
! DİKKAT EDİLMELİ:

Yerel seçimlerin cumhuriyet seçimleri ile eş zamanlı yapılması durumunda, bazı seçmenler seçmen listesindeki tüm alıntılara kaydedilmeyebilir (örneğin, ikamet yerine göre oy kullanmak için kayıt yaptıran kişiler, yerel seçimlerde oy kullanmak için seçmen listesinden alıntıda seçilen seçim merkezine girilmeyecek, sadece ulusal seçimlere ait alıntılarda girecektir), bu nedenle seçmenlerin yalnızca seçmen listesinden alıntıya kayıtlı oldukları seçimlerde oy kullanabilmelerine ve oy kullanmanın yönetim kurulu yoksa seçmenleri kayıtlı olmadıkları alıntılara eklenemez.

! DİKKAT EDİLMELİ:

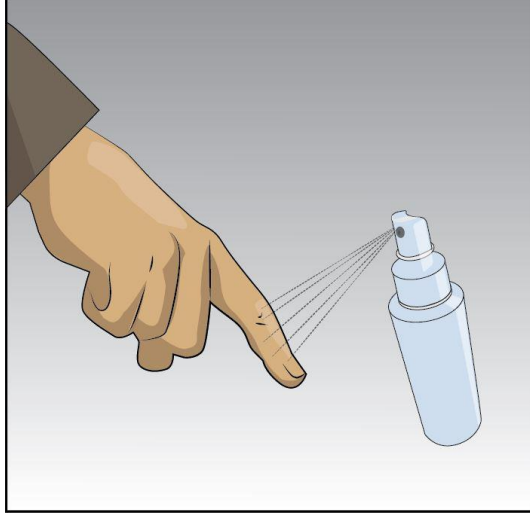
Özürlü olan seçmen ve seçmen listesindeki alıntıya adını yazamayan seçmen, seçmen listesindeki uygun yere **kişisel kimliğine ilişkin bilgileri içeren bir kaşe**, yani üzerinde oyulmuş imza (faksimil) bulunan bir kaşe yazdırarak imzalama olanağına sahiptir.

Okur-yazar olmayan, veya özürlü olan ve üzerinde kimliği veya faksimil ile ilgili bilgileri içeren bir damgası olmayan seçmen, parmak izi veya oy pusulasını doldurmak için yanında merkeze asistanı getirdiyse onun yerine asistanı ad ve soyadını imzalıyor.

DÖRDÜNCÜ FAALİYET: SEÇMENLERİ SPREY İLE İŞSARET EDİLMESİ

Seçmen listesinden tüm alıntıları imzaladıktan sonra seçmen, seçim kurulu üyelerinden birine **ÖZEL SPREY** ile oy verdiğini belirtmek için **SAĞ ELİNİN İŞARET PARMAĞININ** tırnak kökünün altına işaretler.

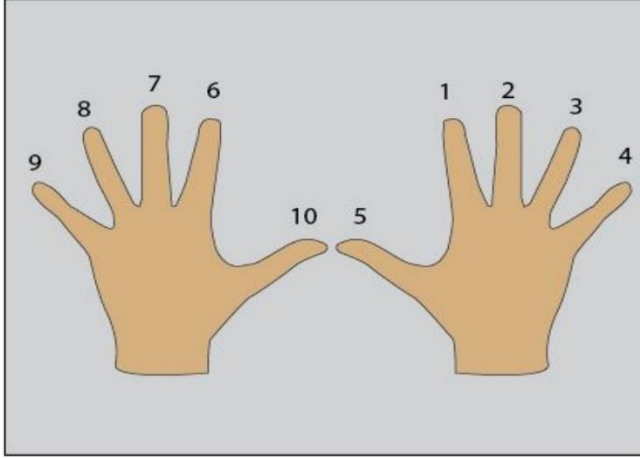
Sağ elinin işaret parmağı olmayan bir seçmene, sağda bir sonraki uygun parmak ve son olarak o elin baş parmağı tırnağın kökünün altında işaretlenir.

Sağ eli olmayan bir seçmene sol elin işaret parmağı yani soldaki bir sonraki müsait parmak ve son olarak o elin baş parmağı tırnağın kökünün altına işaretlenir.

Seçmenin elleri yoksa işaretleme yapılmaz.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçmen herhangi bir nedenle parmağına spreyle işaret vermeyi reddederse, seçim kurulu ona oy pusulasını vermez, yani oy kullanmasına izin vermez.

BEŞİNCİ FAALİYET: OY PUSULASININ VERİLMESİ

Seçmenin sağ parmağı özel bir spreyle işaretlendikten sonra, seçim kurulunun bir sonraki üyesi ona milletvekili seçimi için bir oy pusulası verir ve seçim kurulunun bir sonraki üyesi de ona Cumhurbaşkanı seçimi için bir oy pusulası verir.

ALTINCI FAALİYET: SEÇMENLERİ BİLGİLENDİRMEK

Seçim kurulu, oy pusulalarını seçmene verildikten sonra, seçmene aşağıdaki talimatları vererek talimat vermekle yükümlüdür:

- bir seçim listesi için, yani bir cumhurbaşkanlığı adayı için oy kullanabilmesi, o seçim listesinin adının önündeki sıra numarasını, yani cumhurbaşkanlığı adayının adı ve soyadını daire içine alarak oy kullanabilmesi
- oylamanın gizli olduğunu ve bir ekranın arkasında gerçekleştirilmesi
- seçmenin, oy pusulalarını doldurduktan sonra nasıl doldurulduğu görünmeyecek şekilde katlayarak uygun sandığa koyması gerekir
- Oy vermenin serbest olduğunu ve hiç kimsenin kendisini oy kullanmaya zorlama ve engellemeye, ne için oy verdiğini veya vermediğini sormaya veya neden ve ne zaman oy verdiğini söylemesini isteme hakkına sahip olmadığını,

YEDİNCİ FAALİYET: SEÇMENİN OY VERMESİ

Yukarıda açıklanan tüm işlemler yapıldıktan sonra, seçmen oylamaya geçebilir ve **seçim kurulu, seçmene paravan arkasında** oy kullanma talimatı verecektir.

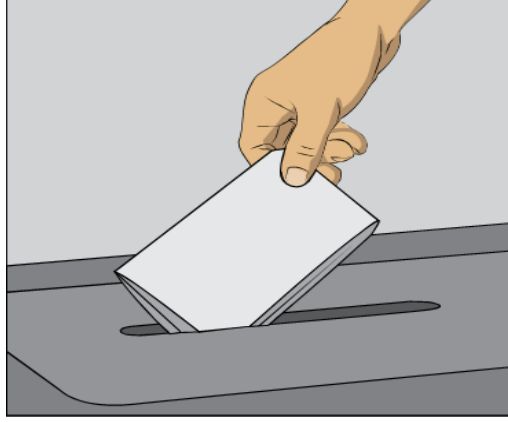
ÖY VERMENİN GİZLİLİĞİ

Seçim Kurulu, oylamanın gizliliğini sağlamakla yükümlüdür.

Bu, özellikle seçim kurulunun aşağıdakilerle ilgileneceği anlamına gelir:

- Seçim merkezinde paravan sayısı kadar seçmenin bulunabilmesi
- paravanlar arasında en az bir metre mesafe bırakmak ve seçim kurulu üyeleri ile gözlemci temsilcilerinden bir mesafe bırakmak ki diğer seçmenler, seçmen kurulu üyeleri ve gözlemci temsilcilerinden oy pusulasını dolduran seçmeni göremiyorlar
- seçmen oy pusulasını doldururken kimsenin paravana yaklaşmaması
- seçim kurulu üyeleri, diğer seçmenler, gözlemci temsilcileri ya da başka herhangi bir kişi merkezde oy kullanma zamanı seçmene öneride bulunamaz.
- bir kişinin başka bir kişi yerine oy vermez

SEKİZİNCİ FAALİYET: OY PUSULARIN UYGUN SANDIKLARA KOYULMASI

Milletvekili ve cumhurbaşkanlığı seçim pusularını dolduran seçmen, bunları katlayarak uygun sandıklara koyar ve seçim merkezinden çıkar.

3 Nisan 2022'de yapılacak oylamada tüm merkezlerde ikişer sandık olacağı dikkate alınarak (ve yerel seçimlerin yapılacağı 14 belediye ve il ve il belediyelerindeki merkezlerde da üçer sandık olmak üzere), seçmenlerin sandıkları yanlış sandıklara koymamaları için her sandığa atıf yaptığı seçimin etiketinin yapıştırılması çok önemlidir.

NOT:

Seçim kurulunun bir üyesi, seçmenlerin oy pusularını uygun sandıklara koymasını sağlamakla yükümlüdür.

Seçim kurulunun yükümlülüğü, bir seçmenin sandıktan ayrılmadan önce sandığına oy pusulasını koymadığını tespit etmesi veya bundan şüphe etmesi halinde jandarmaya ve yerel seçim komisyonuna haber vermektir.

CUMHURİYET SEÇİMLERİ İLE EŞ ZAMANLI YEREL SEÇİMLER

Cumhuriyet seçimlerinde yerel seçimlerin birlikte yapılması halinde, seçmenin cumhuriyet seçimleri için seçmen listesinden her iki alıntıyı da imzaladıktan sonra, alıntıyı işlemekle görevli seçim kurulu üyesine başvurması gerekir. Bu seçim kurulu üyesi, seçmen bulma sürecini, seçmenin soyadının önündeki sıra numarasını daire içine alma ve seçmene metni imzalama izni verme işlemi tekrarlar ve sandık kurulunun son üyesi oy pusulasını teslim eder.

6. SEÇİM MERKEZİ DIŞINDA OY KULLANMA

Yasa, seçmenlerin ciddi hastalık, yaşlılık veya sakatlık nedeniyle seçim merkezi dışında oy kullanmalarına izin veriyor.

Buna göre, yaptıkları işin niteliği gereği merkezler açıkken seçim merkezinde oy kullanamayacak durumda olan kişilerin merkez dışında oy kullanmasına izin verilmez.

Yasaya göre, seçim merkez dışında oy kullanmanın sadece seçim merkezinin kapsadığı **alanda** yapılabileceğini şart öngör÷lmüştür

Yasaya göre ayrıca, merkezde oy kullanamayacak durumda olan seçmenin, oy verme gününden **en geç 72 saat önce** ve oy verme günü saat **en geç 11.00'e kadar** yerel seçim komisyonuna, yani merkeze bilgi vermesini şart öngör÷ldü.

Yerel Seçim Komisyonu, seçmenlerin merkez dışında oy kullanmak istediklerine ilişkin aldıkları bildirimlerin kaydını tutar ve gelen bildirimleri seçim kuruluna zamanında bildirmekle yükümlüdür.

Seçim Kurulu, seçim merkezi dışında oy kullanmak için kayıt yaptıran tüm seçmenlerin aşağıdaki kontrol etmeli:

- seçmen listesindeki tüm alıntılara girilip girilmedikleri ve
- merkezin kapsadığı alanda bulunup bulunmadıkları

! DİKKAT EDİLMELİ:

Bir seçmenin seçmen listesinden alıntıda kayıtlı olup olmadığını kontrol ederken, seçmen kurulu seçmenin alıntılarda kayıtlı olduğu numarayı daire içine ALMAMALI ve merkez dışında oy kullandığına dair bir not YAZAMAMALIDIR. Seçmen listesinden alıntılardaki sıra numarasının daire içine alınması ve seçmenin merkez dışında oy kullandığına dair bir notun girilmesi, ancak seçmen merkez dışında oy kullandıktan sonra, yani seçim komiserinin seçmenden dönmesinden ve seçmenlerin merkez dışında imzalı sertifikaları olduğu belirlendikten sonra yapılır.

Merkeze gitmeden önce her iki seçim süreci için merkez dışında oy kullanma hakkı belgeleri ayrı ayrı doldurulur.

ПОТВРДА

О ИЗБОРНОМ ПРАВУ ЗА ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА
НА ИЗБОРИМА ЗА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ

Потврђује се да је

_____

(име и презиме)

_____

(ЈМБГ)

са пребивалиштем у

_____

(место)

_____

(адреса пребивалишта)

уписан у извод из бирачког списка за гласање
на изборима за народне посланике
расписаним за 3. април 2022. године,
на бирачком месту број _____,
у општини/граду _____
(назив општине / града)

под редним бројем _____ и да има изборно право.

У _____, _____ 2022. године
(место) (дан и месец)

БИРАЧ	ПРЕДСЕДНИК БИРАЧКОГ ОДБОРА
_____	_____
(потпис)	(потпис)
_____	_____
(име и презиме)	(име и презиме)

НАПОМЕНА: Потврду попуњава бирачки одбор и потписује председник бирачког одбора пре одласка повереника бирачког одбора код бирача који гласа ван бирачког места. Бирач обавезно потписује потврду, коју повереници бирачког одбора враћају бирачком одбору. **Ако ова потврда није потписана од стране бирача, сматраће се да бирач није гласао.**

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde merkez dışında oy kullanma hakkının teyit belgesi

ПОТВРДА

О ИЗБОРНОМ ПРАВУ ЗА ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА
НА ИЗБОРИМА ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ

Потврђује се да је

_____

(име и презиме)

_____

(ЈМБГ)

са пребивалиштем у

_____

(место)

_____

(адреса пребивалишта)

уписан у извод из бирачког списка за гласање
на изборима за председника Републике
расписаним за 3. април 2022. године,
на бирачком месту број _____,
у општини/граду _____
(назив општине / града)

под редним бројем _____ и да има изборно право.

У _____ 2022. године
(место) (дан и месец)

БИРАЧ	ПРЕДСЕДНИК БИРАЧКОГ ОДБОРА
_____	_____
(потпис)	(потпис)
_____	_____
(име и презиме)	(име и презиме)

НАПОМЕНА: Потврду потпуњава бирачки одбор и потписује председник бирачког одбора пре одласка повереника бирачког одбора код бирача који гласа ван бирачког места. Бирач обавезно потписује потврду, коју повереници бирачког одбора враћају бирачком одбору. **Ако ова потврда није потписана од стране бирача, сматраће се да бирач није гласао.**

Merkez dışında oy kullanmak için seçim kurulu başkanı ve seçim kurulu üyeleri aşağıdaki malzemeleri hazırlar:

- Toplu seçim listesi

- Cumhurbaşkanlığı seçimi aday listesi
- UV lambası
- seçmen parmak işaretleme spreyi
- merkez dışında oy kullanması gereken tüm seçmenler için merkez dışında oy kullanma hakkıyla ilgili iki belge (her seçim için bir belge)
- merkez dışında oy kullanması gereken tüm seçmenler için gerekli sayıda oy pusulası (her iki seçim süreci için)
- merkez dışında oy kullanan seçmenlerin oy kullandıktan sonra oy pusularını koymaları gereken (her iki seçim süreci için de) gerekli sayıda zarf (özel zarflar)
- seçim kurulu komisyon üyelerinin, seçim merkezi dışında oy kullanmak için oy pusulası ve imzalı oy kullanma belgesi içeren özel bir zarf koymaları gerekiyor (her iki seçim süreci için), gerekli sayıda zarf (resmi zarflar)
- zarfları kapatmak için yazı gereçleri ve mühürleri

Belirtildiği gibi, **seçim merkezi dışında oylama, en az birinin muhalefet seçim listesinin temsilcisi olması gereken, çeşitli yetkili adayların teklifi üzerine atanan seçim kurulu komitesinin üç üyesi veya vekil üyeleri tarafından seçim merkezi temsilcileri tarafından gerçekleştirilir.**

NOT:

Çok sayıda seçmen merkezinin dışında oy kullanmak için kaydolduysa, seçmen kurulu, kayıtlı tüm seçmenlerin oy kullanmasını sağlamak için merkez dışı oylama yapmak üzere daha fazla ekip belirlemeyi kabul edebilir. Bu durumda seçim kurulu, yerel seçim bürosundan ilave spreyleyler, UV lambaları, toplu seçim listeleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimi için aday listeleri isteyecektir.

NOT:

Yerli ve yabancı gözlemcilerin akredite temsilcileri merkez dışında oylamaya katılma **hakkına sahiptir.**

Seçmene vardığında önce kimliği belirlenir ve daha sonra UV lambası ile oy kullanıp kullanmadığını kontrol eder.

Seçmenin kimliği, seçmen tarafından kendisine uygun kimlik belgesi (geçerli nüfus cüzdanı veya pasaport) sunularak seçmen kurulu

komisyon üyeleri tarafından belirlenir. Seçmen kurulu temsilcileri, seçmenlerin kimlik belgesindeki verileri ile seçim merkezi dışında oy kullanma hakkı belgesine girilen verileri karşılaştırmalı, yani seçmenin adı ve soyadı ile kendisine özel kimlik numarasının olup olmadığını belirlemelidir.

Nüfus cüzdanı veya pasaport süresi dolan seçmene, ancak yeni kimlik veya pasaport verilmesi için İçişleri Bakanlığı'na talepte bulunduğu dair belge ibraz etmesi kaydıyla oy kullanmasına izin verilebilir.

Merkez dışında oy kullanmak için oy kullanma hakkı belgesinde belirtilen soyadına bağlı olarak başka bir soyadını belirten geçerli bir belgeye sahip olan seçmenin seçim kurulu dışında oy kullanması halinde, sandık kurulu komisyon üyeleri tarafından seçmenin görüntüsüne ve vatandaşın kimliğini kanıtlayan belgedeki benzersiz kimlik numarasına dayanarak, aynı kişi olduğunu belirlenirse o seçmenin oy kullanmasına izin verilmelidir.

Seçmen kimliği tespit edildikten ve UV lambası henüz oy kullanmadığını belirledikten sonra, her iki seçim süreci için de merkez dışında oy kullanması için seçmenlere tamamlanmış oy kullanma sertifikaları teslim edilir, ve seçmen onları imzalar.

Seçim kurulunun heyeti, seçmenin dikkatini her iki oy sertifikasını da imzalaması ve her oy pusulasını tek bir zarfa değil, ayrı bir zarfa koyması gerektiğine **VURGULAMAK ZORUNDADIR**.

Engelli seçmenlerin merkez dışında oy kullanma haklarına ilişkin belgeleri imzalarken merkezde seçmen listesinden seçmenlerin imzalanmasına ilişkin kurallar uygulanır.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Bir seçmen parmağını püskürtmeden ve seçim materyalini teslim etmeden önce, seçim komisyonu görevlileri, seçmenin merkez dışında oy kullanmak için oy kullanma sertifikalarını imzalayıp imzalamadığını ve ayrıca bu sertifikaların resmi zarflarda olup olmadığını kontrol etmelidir, **çünkü bu sertifikaların imzası seçmen listesinden alıntılarda imzanın yerine geçer ve imzasız sertifika, yasaya göre, seçmenin oy kullanmadığı ve bu nedenle, oy pusulasının bulunduğu özel zarfın açılmadığı, ancak kullanılmayan oy pusulaları ile birlikte seçim materyali çantasına konduğu anlamına gelir..**

Seçmen her iki oy pusulasını da imzalayıp seçmen kurulu komisyon üyelerine geri verdiğinde, seçmene sağ elin işaret parmağı, yani diğer uygun el parmağı spreyleyilir ve seçmene aşağıdaki seçim malzemesi verilir:

- iki oy pusulası (biri parlamento ve diğeri cumhurbaşkanlığı seçimleri için);
- toplu seçim listesi;
- Cumhurbaşkanlığı seçim aday listesi;
- Seçmenin oy kullandıktan sonra oy pusulalarını koyacağı iki özel zarf.

NOT:

Seçmen reddederse, yani parmağının spreylemesine izin vermezse, seçim kurulunun mütevellileri onun oy kullanmasına izin vermez.

Daha sonra seçmene oy verme prosedürü anlatılır ve oy pusulalarını doldurduktan sonra onları katlayarak kendisine gelen özel zarflara koyması gerektiği belirtilir.

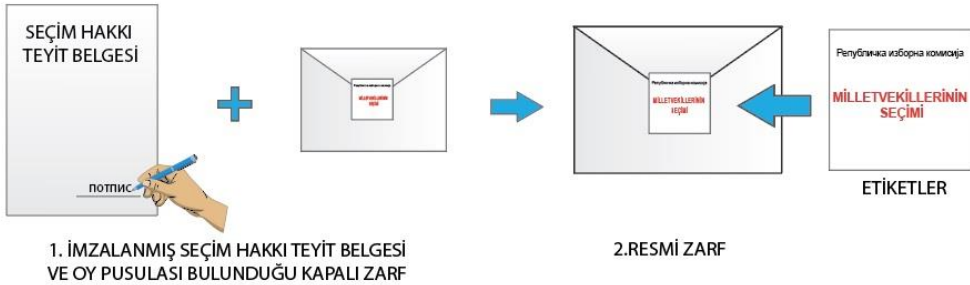
Seçim kurulu heyeti yukarıdaki işlemleri yaptıktan sonra seçmenin oy kullanacağı odadan çıkar.

NOT:

Seçmen, (okuma yazma bilmeme, az görme, engel veya başka bir nedenle) oy pusulasını tamamlayamayacak durumdaysa, okuma yazma bilmeyen ve görme engelliler merkezde oy verirken yaptıkları gibi gibi bir asistan yardımıyla oy kullanabilir.

Oy verme işlemi tamamlandıktan sonra seçim kurulu komisyon üyeleri, seçmenin oy kullandığı odaya dönerek seçmenin oy pusulalarını koyduğu ve mühürlü olan zarfları seçmenin huzurunda teslim alır.

Daha sonra, bir resmi zarfa, milletvekili seçimlerinde merkez dışında oy kullanma hakkına ilişkin imzalı bir belge konulur ve milletvekili seçim pusulasını içeren özel bir zarf mühürlenir, diğer resmi zarfa ise imzalı bir merkez dışında oy kullanma hakkı belgesi yerleştirilir, Cumhurbaşkanı seçimine ilişkin oy pusulasını içeren özel bir zarf mühürlenir ve ardından oylama tamamlanmış sayılır.

Seçim kurulu temsilcileri, merkeze döndüklerinde, zarfı seçim kurulu başkanına teslim eder ve seçim kurulu başkanı derhal zarfı açtığını ve merkez dışında oy kullanma hakkı belgesi içerip içermediğini ve seçmen tarafından imzalanıp imzalanmadığını kontrol eder.

Resmi zarfın seçim merkezi dışında oy kullanma hakkı belgesi içerdiği ve seçmen tarafından imzalandığı belirlendikten sonra, seçmen listesinden uygun alıntıya ve yerinde seçmenin sıra numarası girilir ve **seçmen listesinden bir alıntıda seçmen imzası için yerde seçmenin seçim merkezinin dışında oy kullandığı** ("s.m. dışında oy verildi") belirtilir.

Daha sonra seçim kurulu başkanı mühürlü özel bir zarfı açar ve katlanmış bir oy pusulasını çıkarır ve seçmenin ne zaman oy kullandığını görmemeye dikkat ederek katlanmış olarak uygun sandığa koyar.

! DİKKAT EDİLMELİ:

SEÇİM MERKEZİ DIŞINDA OY KULLANMA HAKKI BELGESİ İMZALANDIysa, sandık kurulu, seçmenin sandık dışında oy kullandığını seçmen listesinden **uygun bir alıntıya yazmayı unutmamalıdır**. Aksi takdirde, oylama sonuçlarını ve sandığa giden seçmen sayısını belirlemede zorlanacaklar!

! DİKKAT EDİLMELİ:

SEÇİM HAKKI BELGESİ İMZALANMADIYSA seçmen listesinden alıntıya seçmenin merkez dışında oy kullandığına dair not girmemeli ve oy pusulasının içerisindeki resmi mühürlü zarfın oylamadıktan sonra diğer kullanılmamış oy pusulalarıyla yerel komisyona verilir!

Oy kullanma hakkına ilişkin belgelerden **sadece birinin imzalanmış olması durumunda**, seçmenin sadece oy pusulasının imzalandığı seçmen listesinden alınan alıntıya merkez dışında oy kullandığına dair not yazılır ve uygun kutuya yalnızca o oy pusulası eklenir.

Seçim Kurulu, Seçim Kurulunun çalışmalarına ilişkin Tutanakları (her iki seçim süreci için) kaydeder:

- merkez dışında oy kullanan seçmen sayısı
- merkez dışında oy kullanma hakkı ile ilgili doldurulmuş ve imzalanmış belge sayısı

Oylamanın ardından seçim kurulu, diğer seçim malzemeleriyle birlikte, seçim merkezi dışında oy kullanan tüm seçmenlerin oy kullanma haklarına ilişkin **İMZALI** ve **İMZASIZ** belgeleri özel bir zarfın içine koyar.

CUMHURİYET SEÇİMLERİ İLE EŞ ZAMANLI YEREL SEÇİMLER

Yerel seçimler cumhuriyet seçimleri ile aynı zamanda yapılırsa, seçim kurulu seçmenin **SEÇMEN LİSTESİNDEN TÜM ALTILAR'da** kayıtlı olup olmadığını kontrol etmelidir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Yerel seçimler, cumhuriyet seçimleri ile aynı zamanda yapılıyorsa ve seçmen yerel seçimlerde oy kullanma hakkının yanı sıra cumhuriyet seçimlerinde de oy kullanma hakkına sahipse, seçim kurulu oy kullanma hakkı ile ilgili üç belgeyi doldurmalıdır. seçimler ve seçmen her üç belgeyi de imzalamak zorundadır, **çünkü bir hatırlatma olarak, bu belgelerdeki seçmenin imzası, seçmen listesinden alıntılarda seçmenin imzasının yerine geçer.**

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçmen yerel seçimlerde de oy kullandıysa, merkeze döndükten sonra seçmenin yerel seçimlerde de oy kullanma hakkı belgesini imzalayıp imzalamadığı kontrol edilmelidir!

7. ENGELLİ SEÇMENLERİN İLETİŞİMİ VE DESTEKLENME ŞEKLİ

Seçim kurulu üyeleri, seçim sırasında tüm seçmenlere destek sağlamakla görev ve sorumluluk sahibidir.

Bazı seçmenler, özellikle engelli olanlar, oylama sırasında sandık merkezi üyelerinin yardımına ihtiyaç duyabilir.

Bu bölümde, engelli seçmenlere oy verme erişimi sağlamak için bazı yararlı ipuçlarına işaret edeceğiz.

En başta, tüm engellilerin görünür bir engeli olmadığını bilmek önemlidir, çünkü insanlar bazen fark edilmeyen bir engele sahip olabilirler. Bu nedenle seçim görevlileri, her seçmene gereken özeni göstermeleri ve ilk görüşte engelini fark etmeseler bile, isteyen her seçmene yardım etmeleri gerektiğini unutmamalıdır.

7.1. SEÇİM MERKEZLERİN ERİŞİLEBİLİRLİĞİ

Cumhuriyet Seçim Komisyonu, 20 Aralık 2019 tarih ve 02-Sayı: 013-99 / 19 sayılı Sırbistan Cumhuriyeti'ndeki Seçim Merkezlerinin Erişilebilirliğinin Değerlendirilmesine Dair Kararı ile seçim merkezlerinin erişilebilirliğinin değerlendirilme şeklini düzenledi.

Erişilebilirlik değerlendirmesinin amacı, engellilerin seçim sürecindeki konumlarının iyileştirilmesine özel vurgu yaparak, seçmenlerin seçim merkezlerinde oy kullanma haklarını kullandıkları koşulları iyileştirmektir.

Erişilebilirlik değerlendirmesi belediye / şehir idareleri, yani Belgrad şehrinin şehir belediyelerinin idareleri tarafından yapılır.

Seçim yerlerinin erişilebilirliği değerlendirilirken, diğer hususların yanı sıra, merkezinin bulunduğu odanın, merkez giriş kapısındaki kapının, tesis içindeki hareketin ve seçmenlerle bilgi ve iletişim biçimlerinin de değerlendirilmesi zorunludur.

Sırbistan Cumhuriyeti'ndeki merkezlerinin erişilebilirliğine ilişkin değerlendirmeyi RİK'in resmi web sitesinde şu adreste bulabilirsiniz::

<https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/3194/pristupacnost-birackih-mesta.php>

7.2. ENGELLİLERİN İHTİYAÇLARINA UYGUN OLARAK SEÇİM MERKEZLERİN DÜZENLENMESİ

Seçim yerinin oylamaya açılmasından önce, sandık merkezinin engelli seçmenlere uygun hale getirilecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Bunu yapmak için, sandık kurulu odayı dikkatlice inceler ve aşağıdakileri kontrol eder:

1. seçmenlerin konuştukları seçim kurulu üyesinin yüzünü görebilmeleri ve oy pusulaları zorlanmadan okuyabilmeleri için salonun iyi aydınlatılıp aydınlatılmadığı;

2. Oda yeterince aydınlatılmamışsa, iyi aydınlatıldığından emin olunmalıdır (örn. ışığı yakmak, pencerelerdeki perdeleri açmak, panjurları kaldırmak vb.).

3. odanın giriş kapısının tekerlekli sandalye, koltuk değneği, baston veya yürüteç kullanan seçmenlerin odaya kolayca girebilecekleri kadar açık olup olmadığı;

NOT:

kapı açık tutulamıyorsa, sandalye, koltuk değneği, baston veya yürüteç kullanan engelli seçmen merkeze gelip tekerlekli kapının açılmasını sağlamak gerekir.

4. oy verme merkezinin bulunduğu odaya girerken ve odadan geçerken kör veya görme engelli seçmenleri rahatsız edebilecek odanın duvarlarında veya tavanında alçak askı veya diğer şeyler bulunup bulunmadığı kontrol edilmeli;

Bu tür unsurlar varsa, seçim kurulu üyeleri, kör veya az gören seçmenlerin bulunduğu odaya girerken ve çıkarken bunları kaldırmaya veya bu unsurların kendilerini rahatsız etmemesine özen göstermekle yükümlüdür.

5 Seçmen rehberi yazmaları veya çizimleri gerektiğinde kullanabilecekleri kağıt ve kalemin bulunup bulunmadığı; kontrol edilemeli;

NOT:

Seçim kuruluna teslim edilen malzemelerin zorunlu bir parçası olan kağıt ve kalemler, engelli seçmenler için açıklama yazma veya çizme ihtiyacı olması halinde seçim kurulu üyelerinin kullanımına sunulmalıdır.

6. tekerlekli sandalye kullanıcılarının odada serbestçe hareket edebilmeleri için sandık merkezinde yeterli alan olup olmadığı;

NOT:

Seçim yerinin bulunduğu odada tekerlekli sandalye kullananlar için yeterli alan yoksa, engelli bir seçmenin oy kullanabilmesi için seçim kurulunun sandalye ve diğer eşyaları hareket ettirmesi ve gereksiz eşyaları sandıktan çıkarması gerekir, oylama sırasında hareketler ve odanın içinde hareket etmesi sorunsuz olmalı.

7.sandıkların, engelli bir seçmenin kolayca oy pusulasını içine sokabileceği kadar alçak yerleştirilip yerleştirilmediği kontrol edilmeli;

NOT:

Sandıklar, engelli bir seçmenin kolayca oy pusulası atabileceği yükseklikte değilse, seçim kurulu, seçmenin oy pusulalarını uygun sandıklara yerleştirmesine yardımcı olunmasını sağlamalıdır.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Oy verme merkezinin bulunduğu yerler, başta engelli seçmenler olmak üzere tüm seçmenlerin erişimine açık olmalıdır.

7.3. ENGELLİLERLE İLETİŞİMDE KULLANILAN TERMİNOLOJİ

- Engelli kişi
- Kör veya görme engelli kişi
- Sağır veya işitme güçlüğü çeken kişi
- Tekerlekli sandalye kullanıcısı

7.4. ENGELLİ SEÇMENLERİN YARDIMCILARIN YARDIMIYLA OY KULLANMA HAKKI

Seçim yerinde oy kullanamayacak durumda olan seçmen, oy kullanacak kişiyi, seçmenin belirlediği şekilde yönlendirme hakkına sahiptir (örneğin, kişisel belgelerin ve oy kullanma davetiyelerinin teslim edilmesi, seçmenden alıntılarının imzalanması veya oyulmuş imzalı bir damga (faksimil) kullanımı veya seçmenin kişisel kimliğine ilişkin verileri içeren bir damga kullanımı, seçmen tarafından sipariş edilen oy pusulasının doldurulması vb.).

Tek başına imza atamayan seçmenin yerine yardımcısı, seçmen listesinden alıntı yaparak adını ve soyadını imzalar.

7.5. ENGELLİ SEÇMENLERE YARDIM İÇİN GENEL TAVSİYELER

Seçim kurulu üyeleri aşağıdakini yapılmalı:

- her seçmene yardıma ihtiyacı olup olmadığını sorulmalı;
- Engelli olan ve onun yerine ve seçmenin emrettiği şekilde oy kullanan bir yardımcısını merkezine getiren seçmene saygı duymalı;
- yardımcıları değil, engelliler olan seçmenlere hitap edilmeli;
- seçmenlere oy verme sürecini anlatırken sabırlı olunmalı.

7.5.1. BEDENSEL ENGELLİLER

Fiziksel engelli bir kişi yürümekte veya merdiven çıkmakta zorluk çekebilir ve tekerlekli sandalye veya diğer yardımcıları (koltuk değneği, baston veya yürüteç) kullanabilir.

BEDENSEL ENGELLİ SEÇMENLERLE İLETİŞİM VE YARDIM ŞEKLİ

Seçim kurulu, bedensel engelli bir seçmenin seçim merkezinde bulunduğu odaya girmekte veya kapıyı açmakta zorlandığını fark ederse, yardım teklifinde bulunması gerekir. Ayrıca, bir seçmen seçim kurulunun bir üyesine yaslanmasını veya odaya girmesine yardım etmesini isteyebilir.

Seçim kurulu üyeleri, tekerlekli sandalyedeki bir seçmen seçim merkezine yaklaştığında aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir:

- seçmenlerin izni olmadan tekerlekli sandalyelere yaslanmamak ve onlara dokunmamak,
- Tekerlekli sandalye seçmeniyle bir dakikadan fazla konuşurlarsa, seçmenle göz hizasında konuşacak şekilde aşağı inin

7.5.2. DUYUSAL ENGELLİ KİŞİLER

Duyusal engelli kişiler şunlardır:

- kör ve kısmen gören insanlar;
- sağır ve işitme güçlüğü çeken insanlar.

KÖR VE GÖRÜNEN SEÇMENLERLE İLETİŞİM ŞEKLİ VE YARDIM

Görmeyen veya az gören seçmen tek başına veya yardımcısı ile seçim merkezinin bulunduğu odaya girdiğinde seçim kurulu üyeleri kendi adları ve soyadları söylemeye yükümlüdür.

Kör veya az gören bir seçmenin dikkatini çekmek gerekirse, sandık kurulu üyesinin onu selamlaması ve muhtemelen omzuna hafifçe dokunması gerekir.

Seçim kurulu üyesi, kör veya az gören seçmene ve yardımcısını oylama işleminin yapılacağı yere (UV lambasının kontrol edildiği yer, seçmenin kimliğinin tespit edildiği yer, seçmenin seçmen listesinden yapılan alıntılarda kayıtlı olup olmadığının tespit edildiği yer, seçmenin

tek başına veya bir yardımcısı yardımıyla seçmen listesinden alıntıyı imzaladığı yer, oylama paravanın arkası ve sandıkların bulunduğu yer) yönlendirerek yardımda bulunmakla yükümlüdür.

SAĞIR VE AZ DUYAN SEÇMENLERLE İLETİŞİM VE YARDIM ŞEKLİ

Bir seçim kurulu üyesi, sağır veya işitme güçlüğü çeken bir seçmenin dikkatini çekmek için gerekirse, elini hafifçe sallayarak veya seçmenin omzuna dokunarak yapar.

Oylama kurulunun bir üyesi her zaman seçmenin doğrudan yüzüne bakar ve onunla yavaş ve net bir şekilde konuşur.

Gerektiğinde seçim kurulu üyelerinden biri açıklama yazabilir veya taslağı hazırlayabilir.

Seçim kurulu üyesi, yanında işaret dili yardımcısı veya tercümanı bulursa dahi, seçmenle doğrudan konuşmak zorundadır.

Bir seçmen, seçim kurulu üyelerinden birinin söylediği belirli bir sözü anlamıyor veya duymuyorsa, başka bir kelime söylemeye çalışmak gerekir.

7.5.3. ZİHİNSEL ENGELLİ KİŞİLER

Zihinsel engelli kişiler, alanda ustalaşmakta, iletişim kurmakta veya karmaşık veya yeni mesajları anlamakta zorluk çekebilirler. Örneğin, otizm spektrum bozukluğu olan kişilerde veya Down sendromlu kişilerde durum böyle olabilir.

ZİHİNSEL ENGELLİ SEÇMENLERLE İLETİŞİM VE YARDIM ŞEKLİ

Zihinsel engelli bir seçmenin bir yardımcısı olabilir.

Seçim kurulunun bir üyesi zihinsel engelli bir seçmenle konuştuğunda, doğrudan ona bakar ve yavaş ve net konuşur.

Seçim kurulu üyesi, oy verme prosedürünü açıklamak için basit ve net ifadeler kullanır.

Seçim kurulunun bir üyesi, herhangi bir seçmen gibi konuşmalı ve seçmene oy verme sürecini anlamasına yardımcı olmak için bir açıklama yazmaya veya taslağı hazırlamaya hazır olmalıdır.

Seçim kurulu üyesi, zihinsel engelli kişilerin özellikle hassas olabileceği gürültü ve yüksek seslerden kaçınmalıdır.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Engelli bir seçmen seçim yeri dışında oy kullanabilir. Merkez dışında oy kullanan seçim kurulu temsilcieri, engelli seçmenle iletişim halinde, yukarıda belirtilen tüm önerileri merkez dışında oy kullanmak için uygularlar.

8. SEÇİM MERKEZİNDE DÜZENİN SAĞLANMASI

Seçim kuruluları, merkezde düzeni sağlamakla yükümlüdür.

Bu itibarla, seçim merkezinde sadece seçimlerin yapılmasıyla ilgili hak ve görevleri bulunan aşağıdaki kişilerin bulunabileceği unutulmamalıdır.:

- seçim kurulu üyeleri ve yardımcıları
- yerel seçim komisyonu üyeleri ve yardımcıları
- RİK üyeleri ve vekilleri
- seçmenler
- akredite gözlemci temsilcileri
- medya temsilcileri

Seçim kurulu, yerel seçim komisyonu ve RİK üyeleri her zaman seçim merkezinde hazır bulunabilirler.

Bir **seçmen**, oy verme prosedürünü tamamlamak için gereken süre boyunca seçim merkezinde bulunabilir. Oylama yapıldıktan sonra seçmen, merkezden derhal ayrılmak zorundadır.

Oylamanın yapılacağı salonda sadece oylama için sağlanan paravanlar kadar seçmenin bulunabileceği daha önce belirtilmişti.

Seçim kurulu tarafından oy kullanmasına izin verilmeyen (seçmen listesinden alıntılara veya seçmen listesinde sonradan yapılacak değişiklikler listesinde yer almadığı için veya kimliğini veya UV lambası kontrolü ile daha önce oy verdiğini kanıtladığı için) bir kişi, seçim kurulu kendisine oy kullanamayacağını söyler söylemez merkezden hemen ayrılması gerekir

Gözlemci temsilcileri, RŞK tarafından seçimleri gözlemek üzere yetkilendirilmiş kişilerdir ve yalnızca RİK tarafından akredite edilmiş olmaları durumunda seçim merkezinde bulunabilirler.

YERLİ GÖZLEMCI

ULUSLARARASI GÖZLEMCI

Gözlemcilerin temsilcileri, seçim kurulunun çalışmasının her aşamasını ve her seçim eylemini izleme hakkına sahiptir; bu, oylamadan önce seçim malzemesinin teslim edilmesinden seçim kurulu komitesinin çalışmalarını izleyebilecekleri anlamına gelir.

Oylama gününe gelince, gözlemci temsilcileri, seçim kurulu üyelerinin toplanması sırasında, yani seçim merkezinin açılışından önce, seçim merkezine gelebilir ve aşağıdakiler dahil olmak üzere, belediye/şehir binasında oylama yapıldıktan sonra yerel seçim komisyonuna malzemeleri verme dahil, seçim merkezinin çalışmasının sonuna kadar kalabilirler,

NOT:

Kanuna göre, yabancı bir gözlemcinin temsilcisi, akredite bir tercüman eşliğinde seçim merkezine gelebilir ve bu tercüman, yanında gözlemci temsilcisi olmadan merkezde hazır bulunamaz.

Yerli gözlemcilerin temsilcilerine gelince, bir dernek birkaç temsilci kaydedebilir, ancak bunlardan sadece biri merkezde hazır bulunabilir, yani oylama sırasında değişebilirler.

Gözlemci temsilcileri, RİK tarafından kendilerine verilen kimlik kartlarını her zaman merkezde görünür bir yerde taşımakla yükümlüdür.

Seçim merkezinde gözlemci temsilcilerinin varlığı, seçim kurulunun çalışmalarını izleyen gözlemci temsilcilerin huzuru, olası şikayetleri da içeren **Seçim Kurulu Çalışmalarını Gözlemleyenlere İlişkin Tutanak'ta belirtilir ve imzalanır.**

Seçim kurulu, aşağıdaki durumlarda bir gözlemci temsilcisini merkezden çıkarma yetkisine sahiptir:

- merkezde düzeni sağlama kurallarına uymuyorsa
- merkezde cep telefonu veya başka bir iletişim aracı kullanıyorsa
- seçim kurulunun çalışmalarına müdahale etmesi

Seçim kurulunun gözlemci temsilcisini merkezden çıkarması halinde, derhal yerel seçim komisyonuna, yurt dışındaki seçim kurulunun da RİK'a bilgi vermesi gerekir.

Medya temsilcileri, yerel seçim komisyonuna veya RİK koordinatörüne önceden haber vererek, oylamanın seyri hakkında bir rapor hazırlamak üzere seçim merkezine gelebilir ve seçim merkezinde kalamazlar.

Oylamanın gizliliğini ihlal eden tüm eylemler (örneğin, bir paravanın yanında duran ve seçmenlerin oy pusulalarını doldurmasını izleyen biri) veya bir seçmenin nasıl oy kullanılacağına ilişkin kararını etkileyen (örneğin, seçim merkezinde veya siyasi parti adına ve diğer propaganda materyalleri ile merkezde veya doğrudan merkez önünde propaganda yapmak) merkezde düzeni bozmak olarak nitelendirilir..

Ayrıca, özellikle oy verme yerinde veya doğrudan merkez önündeyken, oy verme yerindeki düzenin bozulduğu olarak aşağıdakiler kabul edilir:

- Seçimlerin yürütülmesiyle ilgili hak ve görevlere sahip olmayan kişileri alıkoymak
- Oy verme yerindeki olayların izinsiz kaydedilmesi ve fotoğraflanması
- Cep telefonu ve diğer iletişim araçlarını kullanarak seçim merkezinde olaylar hakkında ve özellikle hangi kişilerin sandığa gittiği veya gitmediği konusunda yetkisiz bilgi vermek.
- Seçmen listesinden alıntı yaparak, resmi kayıtlar dışında oylamaya giden ve gitmeyen seçmenlerin listesini yapmak
- Diğer seçim propaganda malzemelerinin yanı sıra siyasi partilerin sembolleri, seçim listelerini sunanlar ve Cumhurbaşkanlığı adayları öne çıkarmaktır.

Düzenin sağlanması amacıyla, bir seçim merkezi, oylamanın yapıldığı bir oda olarak kabul edilir ve bir tesiste birden fazla oylama odası varsa, tüm tesis bir oy seçim merkezi olarak kabul edilir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Yasa, seçim merkezinde, seçmen katılımının bir kaydı olarak özel bir kağıda tire yazılmasına izin veriyor. Bu, özellikle seçim sırasında seçmen katılım raporları göndermek üzere belirlenmiş merkezler için geçerlidir.

Belirli bir merkezde katılım kayıtlarının tutulması durumunda, sandığa giden seçmen sayısına ilişkin veriler tüm seçim kurulu üyelerine açık olmalıdır.

Seçim yerindeki düzene aykırılık olması halinde, bu düzenin kurulması seçim kuruluna düşer ve düzen kurulana kadar oylamayı durdurma hakkı vardır.

Oylamaya ara verilmesi halinde, seçim kurulu, kesintinin nedenlerini ve kesintinin ne kadar sürdüğünü seçim kurulu çalışma tutanağında -8.1. ve 8.2 noktalarda belirtmekle yükümlüdür.

Oylamaya ara verilmesi bir saatten uzun sürerse, oylama kesintinin **sürdüğü süre kadar uzatılır**. Örneğin, oylamaya 13:30'da ara verilir ve 14:55'te yeniden başlarsa, merkez 21:25'e kadar açık olmalıdır.

Bu kural, seçim merkezi açılmasının **bir saatten fazla** ertelenmesi durumunda da geçerlidir ve merkez açılışının ertelendiği sürece oylama uzatılır.

Kesinti **bir saatten az sürerse, oylama uzatılmaz.**

Nöbetçi polis ve komünel polis memurları seçim merkezinde düzen ve huzurun bozulması halinde, ancak seçim kurulu başkanının daveti üzerine seçim merkezine girebilirler.

İstisnai olarak, bir polis memuru ve üniformalı bir toplum polisi, silah ve diğer zorlama araçları taşımamak kaydıyla, seçmen listesinden alıntıda girdikleri seçim merkezine oy vermek için girebilirler.

BELGRAD BELEDİYE MECLİSİNİN MİLLETVEKİLLERİNİN SEÇİMİ İÇİN YEREL SEÇİMLERİNİN EŞ ZAMAN YAPILMASI

Belgrad Şehri İl Seçim Komisyonu üyeleri, Belgrad Şehri topraklarında bulunan merkezlerde her zaman bulunabilirler.

9. SEÇİM MERKEZİNİN KAPANIŞI

Yasaya göre, Seçim merkezinde veya doğrudan seçim merkezinin önünde bulunan seçmenlerin oy kullanmasına izin verilmesi şartıyla, oy verme yeri akşam saat **20'de** kapanıyor.

Seçim Kurulu, merkezinin kapandığı sırada merkezde bulunan seçmen sayısını ve oy verme sırasını belirlemek, son seçmenin arkasında durmak üzere Seçim Kurulu üyelerini veya üye vekillerini sıradaki tüm seçmenlerin oy vermesini bekliyorlar ve kapanış belirtiyorlar.

Saat 20.00'de merkezde bulunan son seçmen oylamayı yapıp merkezden ayrıldığında, seçim kurulu oylamanın yapıldığı odayı kilitler ve oylama sonuçlarını belirlemeye başlar.

İstisnai olarak, yasa, o merkezdeki seçmen listesinden alıntılara kayıtlı tüm seçmenlerin oy vermesi durumunda, bir seçim merkezini akşam 8'den önce kapatma olasılığına izin verir. Bu durumda, o sandıkta yapılan oylama sonuçları, saat 20.00'den önce halka açıklanamaz veya merkezde kamuya sergilenemez.

10. OY SONUÇLARININ BELİRLENMESİ

Oylama sonuçlarının belirlenmesinde seçim kurulunun tüm üyeleri veya yardımcılarının hazır bulunması zorunludur.

Oylamanın sonuçlarının belirlenmesi üç aşamadan oluşur::

- oylama sonuçlarının mantıksal ve hesaplamalı doğruluğunu kontrol etmek için kontrol formunun doldurulması
- belirlenen oylama sonuçlarının doğruluğunun mantıksal-hesaplamalı kontrolü
- Oylama sonuçlarının seçim kurulu çalışma tutanağına kaydedilmesi

! DİKKAT EDİLMELİ:

SEÇİM MERKEZLERİNDE OYLAMA SONUÇLARI AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE BELİRLENMEKTEDİR:

- 1) ÖNCE, **milletvekili seçimi için** yapılan oylamanın sonuçları belirlenir;
- 2) SONRA, **Cumhurbaşkanı seçimi için** yapılan oylamanın sonuçları belirlenir;
- 3) SONUNDA, **yerel seçimlerde** de merkezde oylama yapıldıysa, oy verme sonuçları belirlenir.

ÖNEMLİ NOT:

Seçim kurulu, milletvekili seçimi için yapılan oylamanın sonuçlarını belirlediği sürece, yani Milletvekili Seçimleri için seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin Tutanakları doldurana kadar ve Meclis seçimlerinden Kontrol Listesi ve oy pusulaları paketlenene kadar, zarflar ve madde 10.5'te açıklandığı gibi çıkartmalarla mühürlenir. **Bu el kitabına göre, Cumhurbaşkanı seçimi için sandık açılmamalı, mühürlü kalmalıdır!**

10.1. OYLAMA SONUÇLARININ MANTIKSAL VE BİLGİSAYAR DOĞRULUĞUNUN DOĞRULANMASI İÇİN KONTROL FORMUNU DOLDURMA PROSEDÜRÜ

Oylama sonuçlarının mantıksal ve hesapsal doğruluğunu kontrol etmek için kullanılan kontrol formu, ilk kez 2017 yılında Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde tanıtılan **yardımcı bir araçtır**. Bu yardımcı formun kullanılmasının nedeni, seçim merkezlerinin belirlenen oylama sonuçlarını doğrulamalarına yardımcı olmak ve sandıkların çalışma tutanaklarındaki mantıksal ve hesaplama hatalarının sayısını azaltmaktır.

3 Nisan 2022'de yapılacak seçimler için seçim kurulu, yerel seçim komisyonundan iki nüsha kontrol formu alacak: biri milletvekilliği seçimlerinin sonuçları, diğeri cumhurbaşkanlığı seçimlerinin sonuçları için.

ÖNEMLİ NOT:

Seçim Kurulu, milletvekilli seçimleri için oylama sonuçlarının mantıksal ve sayısal doğruluğunu kontrol etmek için önce kontrol formunu, ardından cumhurbaşkanlığı seçimleri için kontrol formunu doldurur.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Kontrol formu, **SEÇİM KURULUNUN ÇALIŞMAYA AİT TUTANAKLARININ YERİNDE KULLANILAMAZ** ve resmi bir belge değildir, sadece seçim kurulunun, merkezin tutanağına sonuçları girmeden önce belirlediği sonuçların doğruluğunu kontrol etmesine yardımcı olur!

Seçim kurulundaki görev bölümünde daha önce belirtildiği gibi, seçim kurulu, kontrol formunu doldurmaktan ve oylama sonuçlarının mantıksal-hesaplamalı kontrolünü gerçekleştirmekten sorumlu olacak bir seçim kurulu üyesi veya üye yardımcısı atamalıdır.

Seçim kurulunun tespit edip seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin Tutanağa geçirmesi gereken sonuçlar, Milletvekillerinin Seçimi Kanununun 105'inci maddesinde düzenlenmiştir.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim kurulu, sandığı hemen açmaz, ilk önce bu açılıştan önce belirli işlemleri yapar!

ÖNCELİKLE seçim kurulu, seçim yeri açılmadan önce Seçim Kurulu Çalışmasına ait Tutanağı'nın 4. maddesinde belirlenen **seçmen listesinden alıntıya girilen seçmen sayısını** Kontrol Formu'nün 4. bölümüne girmelidir.

İKİNCİ olarak, **seçim kurulu seçim merkezine** giden seçmen sayısını belirlemeli. Bu sayı aşağıdaki gibi belirlenir:

-seçmen listesindeki seçmen listesindeki seçmenlerin imzalarının sayılması, seçmen listesinde sonradan yapılacak değişiklikler listesinde (alıntı ile seçim kuruluna sunulursa) ve seçmen listesinden özel bir alıntıdan, seçmen listesindeki seçmenler Sırp Ordusundan ne kadar oy kullanıldığı sayılıyor;

-seçim merkezinin dışında oy kullanan seçmenlere ilişkin notların, merkez tarafından girilen seçmen listesinden alıntıda, seçmen listesinde sonradan yapılacak değişiklikler listesinde (alıntıyla birlikte seçim merkezine sunulursa) ve merkezden özel bir alıntıda Sırp Ordusu'ndaki seçmenler merkezde oy kullandıysa seçmen listesinde notların sayılıyor;

Bu numara Kontrol formunun 11.1 maddesindeki alana girilecektir.

ÜÇÜNCÜ olarak, seçim kurulu oy sandığının mühürlü ve mühürlü olup olmadığını oylama boyunca belirlemeli ve ancak bundan sonra **SANDIĞI AÇMALI** ve sandık doğruluğunu kontrol etmek için doldurulmuş ve imzalanmış bir kontrol listesi içerip içermediğini kontrol etmelidir. Daha sonra, 10. maddedeki seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin Tutanaklar'da, uygun seçeneği, yani Kontrol Listesinin bulunup bulunmadığını ve eğer bulduysa, bulunup bulunmadığını onaylaması gerekir. 10.1 noktasında, uygun seçeneği daire içine alın, yani Kontrol Listesinin seçim merkezine gelen ilk seçmen ve seçim kurulunun en az bir üyesi tarafından imzalanıp imzalanmadığını teyit edin.

NOT:

Kanun, sandıkta kontrol listesi olmaması, yani kontrol listesinin doldurulmaması veya ilk seçmen ve seçmen kurulu üyelerinden en az birinin imzalamamasaydı, yerel seçim komisyonunun o merkeze re'sen iptal kararı vereceğini öngörmektedir.

DÖRDÜNCÜ olarak, sandıktaki tüm oy pusuları sayılır ve bu sayı Kontrol formunun 11.2 maddesi bölümüne yazılır.

BEŞİNCİ olarak: Sandıktaki tüm oy pusuları **geçerli ve geçersiz** olarak ayrılır.

ALTINCI olarak, geçersiz oylar sayılır ve bu sayı Kontrol formunun 11.3 maddesi bölümüne yazılır.

YEDİNCİ olarak, geçerli oy pusulalar sayılır ve bu sayı Kontrol formunun 11.4. madde bölümüne yazılır. Bundan sonra geçerli oy pusulalarının seçim listelerine göre veya Cumhurbaşkanlığı adaylarına göre ayrılır.

SEKİZİNCİ olarak, her bir seçmen listesinin veya her Cumhurbaşkanı adayının aldığı oylar sayılır ve bu sayılar Kontrol formunun 11.5'inci maddedeki uygun kutulara yazılır.

NOT:

Seçim Kurulu Başkanı, muhalefet seçmen listesinin teklifi üzerine atanan Seçim Kurulu üyelerini ve üye yardımcılarını, sandıkların doğruluğunu kontrol etmek, oy pusulalarını geçerli ve geçersiz olarak sınıflandırmak gibi bazı seçim faaliyetlerini kontrol etmeye teşvik etmekle yükümlüdür.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim kurulu, sandığın doğruluğunu kontrol etmek için Kontrol formu yanlışlıkla oy pusulara saymamaya özen göstermelidir. **KONTROL FORMU OY pusulası DEĞİLDİR!**

GEÇERLİ VE GEÇERSİZ OY PUSULALARININ AYIRILMASI SON DERECE ÖNEMLİ BİR KONUDUR!

Geçersiz oy pusulası:

- Doldurulmamış olan pusula

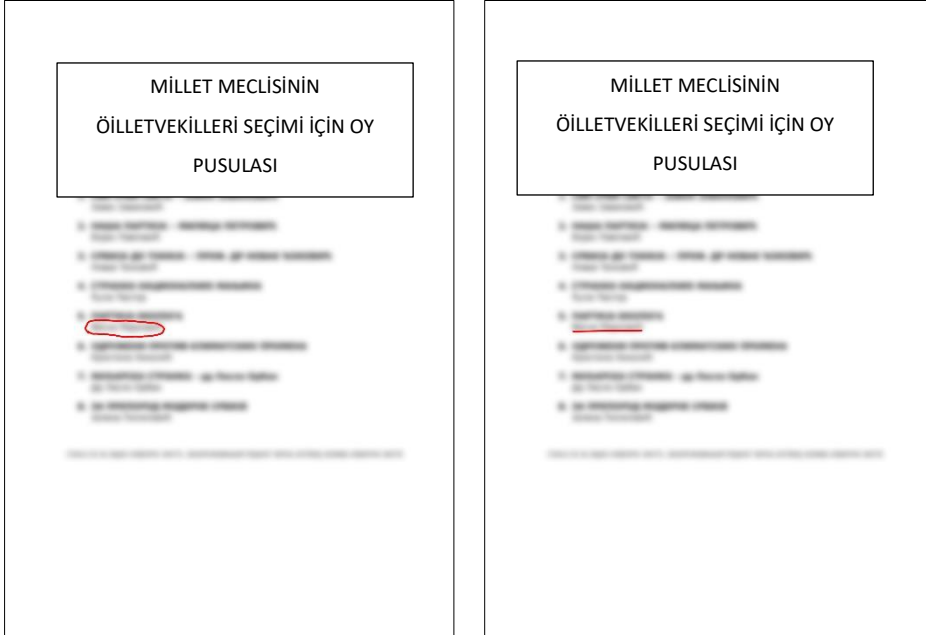
- на којем су заокружени редни бројеви испред двеју или више изборних листа, односно редни бројеви испред два или више кандидата за председника Републике

- iki veya daha fazla seçim listesinin önündeki sıra sayıları daire içine alındı, yani iki veya daha fazla Cumhurbaşkanı adayının önündeki sıra sayıları içeren pusuladır

Bir seçmen listesinin adının, veya bir Cumhurbaşkanlığı adayının kişisel adının önünde sıra numarasının daire içine alındığı **oy pusulası geçerlidir**.

Yasa, doldurulan her oy pusulasının, seçmen oy kullandığında kesin olarak sonuçlanabilmesi için **geçerli olduğunu**, dolayısıyla bir oy pusulasının da geçerli sayılması gerektiğini tanımlar, örneğin:

- seçmen, seçim listesindeki ilk adayın adını ve soyadını yuvarlak içine alarak veya altını çizerek

- seçmen, seçim listesinin adının veya adının bir kısmının, yani Cumhurbaşkanlığı adayının adı ve soyadının daire içine alındığı veya altının çizildiği pusula

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. SEÇMENİN ADI - İSİMİ (SÖZLEŞMEKÇİ)
2. SEÇMENİN ADRESİ (MÜHÜRLENDİRİLMİŞ)
3. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
4. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO
5. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
6. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO
7. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
8. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. SEÇMENİN ADI - İSİMİ (SÖZLEŞMEKÇİ)
2. SEÇMENİN ADRESİ (MÜHÜRLENDİRİLMİŞ)
3. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
4. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO
5. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
6. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO
7. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
8. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. SEÇMENİN ADI - İSİMİ (SÖZLEŞMEKÇİ)
2. SEÇMENİN ADRESİ (MÜHÜRLENDİRİLMİŞ)
3. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
4. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO
5. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
6. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO
7. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
8. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. SEÇMENİN ADI - İSİMİ (SÖZLEŞMEKÇİ)
2. SEÇMENİN ADRESİ (MÜHÜRLENDİRİLMİŞ)
3. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
4. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO
5. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
6. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO
7. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN ADI
8. SEÇMENİN İZİNİ ALAN SEÇİM LİSTESİNİN SIRA NO

- seçmenin, seçmen listesinin adının önündeki sıra numarasını ve bu seçmen listesinin adını ve o seçim listesindeki ilk adayın adını ve soyadını yani önündeki sıra numarasının veya

Cumhurbaşkanı adayının adı ve soyadı daire içine aldığı veya altını çizdiği pusula

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. İSİM VE SOY İSİM: ABDÜLHAMİT DİNDAR
2. İL: ANKARA
3. İLÇE VE KÜLTÜR MERKEZİ: ANKARA İL MERKEZİ
4. İLLETVEKİLİN ADI: ABDÜLHAMİT DİNDAR
5. İLLETVEKİLİN SOY ADI: DİNDAR
6. İLLETVEKİLİN İMZA YERİ: ABDÜLHAMİT DİNDAR
7. İLLETVEKİLİN İMZA TARİHİ: 01.01.2018
8. İLLETVEKİLİN İMZA YERİ: ABDÜLHAMİT DİNDAR

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. İSİM VE SOY İSİM: ABDÜLHAMİT DİNDAR
2. İL: ANKARA
3. İLÇE VE KÜLTÜR MERKEZİ: ANKARA İL MERKEZİ
4. İLLETVEKİLİN ADI: ABDÜLHAMİT DİNDAR
5. İLLETVEKİLİN SOY ADI: DİNDAR
6. İLLETVEKİLİN İMZA YERİ: ABDÜLHAMİT DİNDAR
7. İLLETVEKİLİN İMZA TARİHİ: 01.01.2018
8. İLLETVEKİLİN İMZA YERİ: ABDÜLHAMİT DİNDAR

• seçmenin, seçim listesinin bir temsilcinin adını yuvarlak içine alarak veya altını çizdiği pusula

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. İSİM VE SOY İSİM: ABDÜLHAMİT DİNDAR
2. İL: ANKARA
3. İLÇE VE KÜLTÜR MERKEZİ: ANKARA İL MERKEZİ
4. İLLETVEKİLİN ADI: ABDÜLHAMİT DİNDAR
5. İLLETVEKİLİN SOY ADI: DİNDAR
6. İLLETVEKİLİN İMZA YERİ: ABDÜLHAMİT DİNDAR
7. İLLETVEKİLİN İMZA TARİHİ: 01.01.2018
8. İLLETVEKİLİN İMZA YERİ: ABDÜLHAMİT DİNDAR

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. İSİM VE SOY İSİM: ABDÜLHAMİT DİNDAR
2. İL: ANKARA
3. İLÇE VE KÜLTÜR MERKEZİ: ANKARA İL MERKEZİ
4. İLLETVEKİLİN ADI: ABDÜLHAMİT DİNDAR
5. İLLETVEKİLİN SOY ADI: DİNDAR
6. İLLETVEKİLİN İMZA YERİ: ABDÜLHAMİT DİNDAR
7. İLLETVEKİLİN İMZA TARİHİ: 01.01.2018
8. İLLETVEKİLİN İMZA YERİ: ABDÜLHAMİT DİNDAR

- seçmenin, seçmen listesinin bir sahibinin adını ve o seçim listesindeki ilk adayın adını ve soyadını daire içine aldığı veya altını çizdiği pusula.

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. İLİ ADI: ...
2. İLÇE ADI: ...
3. SEÇİM DAİRESİ ADI: ...
4. SEÇİM DAİRESİ NO: ...
5. SEÇİM DAİRESİ SAĞI: ...
6. SEÇİM DAİRESİ SOLU: ...
7. SEÇİM DAİRESİ SAĞI: ...
8. SEÇİM DAİRESİ SOLU: ...

...

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. İLİ ADI: ...
2. İLÇE ADI: ...
3. SEÇİM DAİRESİ ADI: ...
4. SEÇİM DAİRESİ NO: ...
5. SEÇİM DAİRESİ SAĞI: ...
6. SEÇİM DAİRESİ SOLU: ...
7. SEÇİM DAİRESİ SAĞI: ...
8. SEÇİM DAİRESİ SOLU: ...

...

Oy pusulası, seçmenin kimin için oy kullandığının güvenilir bir şekilde belirlenebilmesi için doldurulursa, o oy pusulası aşağıdaki durumlarda **bile geçerli** olacaktır:

- Oy pusulasına yazılan veya çizilen yorumlar, sloganlar ve diğer mesajlar

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. İSİM VE SOY İSİM
2. İL VE İLÇE
3. İLLETVEKİL ADI VE SOY ADI
4. İLLETVEKİLİN İSİM VE SOY İSİMİ
5. İLLETVEKİLİN İL VE İLÇESİ
6. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR
7. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR
8. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR
9. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR
10. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR

- diğer seçim listelerinin adlarının, yani diğer Cumhurbaşkanlığı adaylarının ad ve soyadlarının üzerini çizilen pusula

MİLLET MECLİSİNİN
ÖİLLETVEKİLLERİ SEÇİMİ İÇİN OY
PUSULASI

1. İSİM VE SOY İSİM
2. İL VE İLÇE
3. İLLETVEKİL ADI VE SOY ADI
4. İLLETVEKİLİN İSİM VE SOY İSİMİ
5. İLLETVEKİLİN İL VE İLÇESİ
6. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR
7. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR
8. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR
9. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR
10. İLLETVEKİLİN İLLETVEKİLİĞİNE İLİŞKİN YORUMLAR, SLOGANLAR VE DİĞER MESAJLAR

Милетвекиллери сеџими иџин Контрол Форму

СЕџИМ МЕРКЕЗИНДЕ ОУ СОНУѢЛАРИНИН МАНТИКСАЛ ВЕ БИЛГИСАУАР ДОѢРЛУѢУНУН ДОѢРУЛАНМАСИ ИѢИН КОНТРОЛ ФОРМУ

РЕПУБЛИКА СРБИЛА
Република изборна комисија

Образац РГ-1/НП
ИЗБОРИ ЗА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ
3. април 2022. године

КОНТРОЛНИ ФОРМУЛАР

ЗА ПРОВЕРУ ЛОГИЧКО-РАЧУНСКЕ ИСПРАВНОСТИ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

ВАЖНО: Овај формулар се попуњава пре него што се резултати гласања упишу у Записник о раду бирачког одбора (Образац РГ-2/НП)

Број бирачког места: _____

Назив општине / града / завода / стране државе: _____

4.	УКУПНО БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА: (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку, као и евентуалан посебан бирачки списак за бираче у Војсци Србије ако гласају на бирачком месту)	
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка)	
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЛИ:	
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА:	

Редни број	Назив изборне листе	Број гласова које је добила изборна листа
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		

УПУТСТВО за логичко-рачунску контролу утврђених резултата гласања унетих у овај формулар

Рачунско слагање података о бирачима

Број бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.) **једнак је збиру броја** бирача који су потписани у изводу из бирачког списка, у евентуалном списку напредних промена у бирачком списку, ако је достављен уз извод из бирачког списка, и евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача у Војсци Србије и **броја** напомена (уместо потписа бирача) у изводу из бирачког списка и списка напредних промена у бирачком списку о бирачима који су гласали ван бирачког места.

Укупан број бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.) може бити само једнак или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка, списак напредних промена у бирачком списку и у евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача у Војсци Србије (тачка 4.).

Рачунско слагање података о бирачима

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.) може бити само једнак или мањи од броја бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.).

Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.) мора да буде једнак збиру: броја неважећих гласачких листића (рубрика 11.3.) и броја важећих гласачких листића (рубрика 11.4.).

Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) треба да буде једнак збиру бројева гласова које су добиле све изборне листе (табела у рубрици 11.5.).

НАПОМЕНА 1: Број укупно уписаних бирача (тачка 4.) **обавезно** треба да буде уписан. Обратите пажњу на то да се приликом утврђивања укупног броја уписаних бирача узме у обзир и евентуални списак напредних промена у бирачком списку и евентуални посебан извод из бирачког списка, ако на бирачком месту гласачу припадници Војске Србије. У случају да уз извод из бирачког списка постоји и списак напредних промена у бирачком списку, обратите пажњу на то да ли у том списку постоје само уписи или само брисања или и уписи и брисања бирача из бирачког списка.

НАПОМЕНА 2: Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије се **не сме убрајати** у гласачке листиће.

НАПОМЕНА 3: У случају да неки бирачки одбор запели један гласачки листић на гласачку кутију, тај гласачки листић након гласања треба да се врати међу неупотребљене гласачке листиће.

НАПОМЕНА 4: У случају да бирач који је гласао ван бирачког места није потписао потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места или та потврда недостаје, бирачки одбор треба да гласачки листић тог бирача, који се налази у запечаћеној коверти, преда локалној изборној комисији, која треба да га врати међу неупотребљене гласачке листиће.

УПУТСТВО за поступање након логичко-рачунске контроле исправности резултата унетих у овај формулар

- Ако се логичко-рачунском контролом утврди да су подаци о резултатима гласања (рубрике 11.1. до 11.5. овог формулара) **исправни**, те податке треба **ЧИТКО** преписати у Записник о раду бирачког одбора (Образац РГ-2/НП).
- Ако се логичко-рачунском контролом утврди да у подацима о резултатима **постоје грешке**, треба поново извршити логичко-рачунску контролу, па ако и даље има грешака, треба поново утврдити резултате гласања.
- Уколико се неки податак из рубрика 11.1. до 11.5. овог формулара погрешно преглеша у Записник о раду бирачког одбора, тај податак **НЕ ТРЕБА ПРЕПРАВЉАТИ**, већ га треба прецртати и поред њега уписати исправан. Особа која је извршила корекцију **треба да се потпише поред исправног податка**.

Најчешће формалне неправилности у Записнику о раду бирачког одбора

- Нису потписала најмање три члана бирачког одбора.
- Није потпун – **недостаје нека страна**.
- Записник је **копија/фотокопија** (оба примерка записника који се предају су **копија/фотокопија**).
- Записник је **имао исправку** (рубрике од 11.1. до 11.5.) **поред** које није било потписа, како би се видело ко је исправку извршио.

Како треба да изгледа исправно попуњен и уредан Записник о раду бирачког одбора

- Све тачке и рубрике Записника треба да буду попуњене.
- Ако поједине рубрике Записника немају податке за уписивање, уписује се нула („0“) или повлака („-“).
- Записник мора бити **читко попуњен**.
- Записник **нема логичко-рачунску грешку**.
- Записник је **потписан од стране чланова бирачког одбора**.
- Записник је **потпун – има све потребне стране**.
- У општинама и градовима у којима је на дан расписивања избора у службеној употреби језик националне мањине, оригинал и копија Записника о раду бирачког одбора на свим језицима морају бити предати Изборној комисији.
- Један записник је **оригинал**, други је **копија**.
- Записник је **имао логичко-рачунску исправку поред** које стоји потпис лица које је исправку извршило.

АКО БИРАЧКИ ОДБОР ИМА БИЛО КАКВУ ДИЛЕМУ ОКО УТВРЂИВАЊА РЕЗУЛТАТА ИЗ ОВОГ КОНТРОЛНОГ ФОРМУЛАРА, ОБАВЕЗНО ТРЕБА ДА СЕ КОНСУЛТУЈЕ СА ИЗБОРНОМ КОМИСИЈОМ.

10.2. BELİRLENEN OYLAMA SONUÇLARININ DOĞRULUĞUNUN MANTIKSAL HESAPLAMALI KONTROLÜ

Seçim Kurulunun yetkili üye, Kontrol Formunu doldurduktan ve sandıkta yapılan oylama sonuçlarını açıklanan şekilde belirledikten sonra, Kontrol Formuna girilen tespit edilen sonuçların doğruluğunun mantıksal ve hesaplamalı kontrolünü yapmakla yükümlüdür. .

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim Kurulu, kontrol formuna girilen sonuçların doğru olduğunu daha önce tespit etmeden, sandıkta yapılan oylama sonuçlarını Seçim Kurulu çalışma Tutanağına giremez. **Sonuçların mantıksal ve sayısal doğruluğunu kontrol etme talimatları Kontrol Formunun diğer tarafında bulunabilir.**

Kontrol şu şekilde gerçekleştirilir:

- İlk önce seçim listelere ve Cumhurbaşkanı adaylara göre kayıtlı oy sayıları eklenir (bölüm 11.5'teki alanlar) ve bu toplam kayıtlı geçerli oy pusulası sayısına eşit olmalıdır (bölüm 11.4)
- Girilen geçersiz oy pusulası sayısı bu toplama eklenir (11.3 alan), bu da sandığa girilen oy pusulası sayısını (kutu 11.2) ortaya çıkarmalıdır.
- Sandıktaki kayıtlı oy sayısı (alan 11.2) ancak sandığa giden kayıtlı seçmen sayısına eşit veya bundan daha az olabilir (alan 11.1.)
- Seçimlere gelen kayıtlı seçmen sayısı (alan 11.1), seçmen listesinden alıntıda, seçmen listesinde sonradan yapılan değişikliklerin listesinde, Sırp Ordusunda oy kullanmak için seçmen listesinden alıntıda (alan 4) ve herhangi bir özel alıntıda kayıtlı seçmenlerin sayısına eşit veya bundan daha az olabilir.

Mantıksal-hesaplamalı kontrolden sonra iki durum ortaya çıkabilir:

BİRİNCİ DURUM:

Нема
Mantıksal hesaplamalı hata
mevcut değil

Bilgileri açık bir şekilde tutanağa girilmeli

İKİNCİ DURUM:

Mantıksal hesaplamalı hatalar
mevcut

Toplam prosedürü tekrarlanmalı
(11.5. alandan başlamalı, 11.1 alana kadar yapılmalı)

Hatalar hala mevcut ise

Tekrar sonuçlar saptanmalı

Bilgileri açık bir şekilde Seçim Kurulu çalışması tutanağına girilmelidir.

! DİKKAT EDİLM:

Kontrol Formu'na girilen sonuçlarda bireysel sonuçların mantıksal-hesapsal tutarsızlığının olduğu belirlenirse, seçim kurulu, aralarında tutarsızlık bulunan sonuçları yeniden belirlemelidir.

Örneğin. Sandığa yazılan oy sayısı, girilen geçersiz oy sayısı ile girilen geçerli oy sayısı toplamına mutlaka eşit olmalıdır. Durum böyle değilse, **seçim kurulu, nerede hata yaptığını belirlemek için oyları yeniden saymalıdır!**

Sandıktaki oy pusulasının sayısının seçimlere gelen seçmen sayısından **az olması**, bazı seçmenlerin sandıkta oy kullanmadığını ve kanunun usulsüzlük olarak görmediğini gösteriyor.

Ancak sandıktaki oy pusulaların sayısının seçimlere gelen seçmen sayısından **fazla olması**, kanunun yerel seçim komisyonunun merkezde yapılan oylamayı resmi iptal etmesinin gerekçesi olarak belirlediği bir usulsüzlüktür. Bu nedenle seçim kurulu bu durumun nasıl olduğunu ve sayım sırasında hata yapıp yapılmadığını kontrol etmelidir.

ÖNEMLİ NOT:

Belirlenen oylama sonuçlarındaki bazı hataların sayım hatalarından kaynaklanabileceği gibi olası suistimallerden de kaynaklanabileceği unutulmamalıdır. Merkezdeki oy sayısının, seçimlere girmeğe dair açıklama, bazen yazan seçmen sayısından fazla olması için bilerek sandığa fazla pusula atmak olabilir. Bu ayrıca, oy verme kurulunun mantıksal olarak uyumlu olması için oylama sonuçlarını ne pahasına olursa olsun uyumlu hale getiremeyeceği, ancak fiili durumu ve yapılan herhangi bir hatayı belirlemesi gerektiği anlamına gelir.

10.3. OYLAMA SONUÇLARININ SEÇİM KURULU ÇALIŞMASINA AİT TUTANAKTA KAYDEDİLMESİ

Ancak mantıksal hesaplamalı kontrolünden sonra Kontrol Formuna girilen oylama sonuçlarının mantıksal olarak doğru olduğunu belirttikten sonra, yani belirlenen oylama sonuçlarının seçim malzemesinin durumuna uygun olduğunu kesin olarak belirledikten sonra, seçim kurulu Tutanağını doldurmaya başlar.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Ulusal bir azınlığın dilinin resmi kullanımda olduğu belediyelerde/şehirlere, seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin Sırpça ve Kirilce hazırlanan Tutanaklar'a ek olarak, o ulusal azınlığın dilinde hazırlanan Tutanaklar da doldurulur!

Birkaç ulusal azınlığın dilleri belediyede/şehirden resmi kullanımdaysa, o dillerin her birinde özel tutanaklar tutulur veya doldurulur!

Ek olarak, seçim kurulu komitesi, önce Tutanağın I. Bölümünün (1, 2, 3 ve 4. maddeler) ve II. Başlık altındaki ilk üç maddenin tamamlanıp tamamlanmadığını kontrol etmelidir. (madde 5, 6 ve 7), ardından Başlık II'deki diğer maddeleri doldurmaya devam eder. ve Bölüm IV. Tutanaklardan (12, 13, 13.1, 14 ve 14.1. maddeler), TUTANAKLARI AÇIK OLARAK AŞAĞIDAKİNİ OKUMMALI:

1) Merkezde oy verme kesintisi olup olmadığı ("EVET" veya "HAYIR" kelimesini daire içine alarak) ve kesinti olup olmadığı ne kadar süreyle ve kesintinin nedeninin ne olduğu - Maddeler 8, 8.1. ve 8.2.

2) seçim merkezinin kapanma zamanı - Tutanağın 9. maddesi

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim kapatma zamanı, seçim kurulunun işinin bittiği andan farklı olarak, oylamadan sonra seçim kurulunun işinin başladığı dikkate alınarak, Tutanağın sonunda girilen, oy vermenin bittiği zamandır.

3) Kontrol Formu'nun merkezde bulunup bulunmadığı ("EVET" veya "HAYIR" ifadesinin yuvarlak içine alınarak) ve bulduysa seçim merkezine gelen ilk seçmen ve en az bir üye tarafından imzalanıp imzalanmadığı - Madde 10 ve 10.1.

4) başka birinin (yardımcı) yardımıyla oy kullanan seçmen sayısı - Tutanağın 12. maddesi

ÖNEMLİ NOT:

Yardımcı destekli oylama verileri hem merkezde hem de merkez dışı oylamayı içermelidir.

5) Merkez dışında oy kullanan seçmen sayısı - Tutanağın 13. maddesi

6) merkez dışında oy kullanma hakkıyla ilgili doldurulmuş ve imzalanmış belgelerin sayısı - Tutanağın 13.1 maddesi

7) yerli ve/veya yabancı gözlemci temsilcilerinin sandık merkezinde bulunup bulunmadığı ve varsa, Seçim Kurulu Gözlemci Tutanaklarının şekli ("EVET" veya "HAYIR" kelimelerini doldurarak) - maddeler 14 ve 14.1'i

ÖNEMLİ NOT:

Seçim kurulunun çalışmalarını gözlemleyenlere ilişkin tutanaklar, milletvekili seçimleri ve Cumhurbaşkanı seçimleri için benzersizdir, bu nedenle milletvekili seçim gözlemcilerine ilişkin özel bir kayıt ve Cumhurbaşkanı'nın seçim gözlemcileri için özel bir kayıt yoktur.. Bu nedenle, sandık kurulunun çalışmalarına ilişkin her iki Tutanakta, sandık gözlemcilerinin çalışmalarına ilişkin tek Tutanağın tamamlandığı belirtilmektedir.

Yukarıdaki verileri girdikten sonra, Kontrol Formu'nun Başlık III'teki yapılan oylama sonuçları, tutanaklara **AÇIK BİR ŞEKİLDE KOPYALANIR:**

1) seçimlere giden seçmen sayısı - madde 11.1.

2) seçimlere oy sayısı - madde 11.2.

3) geçersiz oy pusulası sayısı - madde 11.3.

4) geçerli oy pusulası sayısı - madde 11.4.

5) her seçim listesi için kullanılan oy sayısı, yani her bir Cumhurbaşkanlığı adayı için verilen oy sayısı - madde 11.5.

NOT:

Oylama sonuçları girilirken hiçbir alan boş bırakılamaz. Bunun anlamı, örn. Bir seçmen listesi veya Cumhurbaşkanı adayı sandıkta hiç oy almamışsa, o seçim listesi veya Cumhurbaşkanı adayı için kullanılan oy sayısına ilişkin sütun boş bırakılmamalı, sıfır ("0 ") veya tır (" - ") girilmeli.

Oylama sonuçları doldurulduktan sonra, Seçim Kurulu üyelerinin merkezde oy kullanma prosedürüne itirazlarının olup olmadığını belirten Tutanağın 15. maddesi doldurulur ("EVET" kelimesini veya "HAYIR" kelimesini daire içine almalı).

15'inci maddede "EVET" ibaresi daire içine alınmışsa, yani seçim kurulu üyelerinin itirazları varsa, tutanağın ayrılmaz bir parçası olan ve tutanakla beraber yerel seçim komisyonu eklenecek özel bir ekte belirtilmesi gerekir.

Seçim kurulu çalışması hakkında uygun şekilde doldurulmuş tutanağın bölümü

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА		
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	100
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	35
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)		

! DİKKAT EDİLMELİ:

Tutanaklarda bir veri yanlış girilmişse düzeltilmemelidir, ancak yanlış veriler silinip yanına doğru veriler girilerek, düzeltmeyi yapan kişinin imzası ile hata düzeltilir.

Seçim kurulu çalışması hakkında tutanaktaki bir hatanın doğru düzeltilmesi

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	95100
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	~~30~~ 35
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласанком листићу)		

2ц

2ц

Seçim kurulu çalışma tutanağındaki bir hatanın yanlış düzeltilmesi

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА		
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	100
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	35
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)		

Son olarak seçim kurulunun işini bitirdiği, yani tutanakların doldurulduğu tarih ve saat de tutanакlara girilir.

Tamamlanan tutanaklar, seçim kurulu üyelerinin tamamı veya katılmayan üyelerin **kanuni zorunlulukları** olan vekilleri tarafından imzalanır.

Tutanaklar altı özdeş kopya halinde yapılır (kendinden kopyalanan kağıt üzerinde).

Tutanağın ilk, orijinal nüshası, onu RİK'e sunan yerel seçim komisyonuna GÖNDERİLMELİDİR.

İkinci nüsha da yerel seçim komisyonuna sunulur.

Üçüncü kopya, halkın denetimi için seçim merkezinde açık bir yerde asılır.

Kalan üç nüsha ise seçim listelerini sunanların teklifi üzerine, yani en fazla oyu alan Cumhurbaşkanı adaylarını gösterenlerin teklifi üzerine atanan seçim kurulu üyelerine veya üye yardımcılara teslim edilir.

Tutanağın teslim edilmeyen kopyaları, diğer seçim materyalleri ile birlikte seçim kurulu tarafından yerel seçim komisyonuna sunulur.

10.4. SEÇİM KURULU ÇALIŞMASINI GÖZLEMCİLERİNE DAİR TUTANAKLARININ TAMAMLANMASI

Yeni Milletvekillerinin Seçimi Yasası, seçim kurulu tarafından hazırlanan yeni bir seçim belgesini getirdi - seçim kurulu çalışmasını gözlemcilerine Dair Tutanaklar, RİK tarafından öngörülen formda hazırlandı.

Seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin tutanak, gün boyunca yerli veya yabancı gözlemci temsilcisinin seçim merkezine gelip gelmediğine bağlı olarak doldurulur.

Bu, genellikle, seçim kurulunun, gözlemci temsilcisini, seçim merkezine varır varmaz seçim kurulu çalışmalarının Gözlemciler tutanağına kaydetmesi ve oylamanın yürütülmesine ilişkin herhangi bir açıklama veya gözlem yapmasına izin vermesi gerektiği anlamına gelir.

Seçim kurulunun Tutanaklara girmesine dikkat etmek gerekir:

- seçim merkezinde bulunan tüm gözlemci temsilcilerinin adları ve soyadları;;

- seçim kurulunun çalışmalarını izleyen yerli veya yabancı gözlemcilerin isimleri;

- gözlemcilerin temsilcilerinin oylama prosedürüne itirazları olup olmadığı;

- gözlemcinin temsilcisi sandıktan ayrıldıığında.

NOT:

Gözlemci temsilcisi, gözlemlerini ve görüşlerini Gözlemciler Kaydı'na girme hakkına sahiptir!

! DİKKAT EDİLMELİ:

Gözlemci temsilcilerin seçim kurulu üyelerinin toplanması sırasında, yani merkez açılmadan önce merkeze gelebileceklerini ve görevlilerinin seçim malzemesinin yerel seçim komisyonuna belediyeler/şehirler binasında seçim malzemesinin devir-teslimi yaparken onu gözlemek de dahil olmak üzere seçim bitimine kadar merkezde kalabileceklerini hatırlatırız

Unutulmamalıdır ki, Gözlemci Tutanakları'na görüş girmişse, gözlemci temsilcisinin Tutanakta uygun bölümü imzalaması gerekir.

Gözlemci Tutanakları, altı ayrı nüsha halinde hazırlanacak olup, bunlardan birincisi (asl) ve ikincisi, Seçimlerde Seçim Kurulu Çalışma Tutanağının birinci (asl) ve ikinci nüshasına eklenecektir. Milletvekilleri için, kalan dördü ise seçim kurulu çalışmalarının sonunda hazır bulunan gözlemci temsilcilerine verilir.

10.5. SEÇİM MALZEMESİNİN PAKETLENMESİ

Tutanakları doldurmayı tamamladıktan sonra, seçim kurulu özel zarflar içinde paketlenmelidir:

- Oy sandığının doğruluğunu kontrol etmek için kontrol listesi
- Kullanılmayan oy pusulaları
- Geçerli oy pusulaları
- Geçersiz oy pusulaları
- seçim merkezi dışında oy kullanma hakkı sertifikaları (imzalı ve imzasız)

Tüm zarflar, zarfın içeriğini, seçimin adını, belediye / şehir adını ve oy verme merkezinin numarasını içermelidir.

Zarflar, etiketle mühürlenmeli.

Milletvekilliği seçimlerinden elde edilen seçim malzemelerinin zarflarda, veya slaytlarda paketlenmesi tamamlandıktan sonra, seçim kurulu, Cumhurbaşkanlığı seçimi için yapılan oylama sonuçlarını belirlemeye başlar ve bu amaçla, paketleme seçimi de dahil olmak üzere daha önce açıklanan tüm işlemleri üstlenir.

Cumhurbaşkanlığı seçiminden gelen seçim malzemesini zarflara paketledikten sonra, seçim kurulu, her iki seçimden gelen seçim malzemesini, malzemenin seçim merkezine götürüldüğü şekilde (milletvekilleri seçimi için **gri** torba ve cumhurbaşkanlığı seçimleri için **mavi** torba kullanılacaktır) uygun torbalara paketlemeye devam eder ve torbanın hala bir etiket ile işaretlenmiş olduğu dikkate alınmalı.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Seçim kurulu, farklı seçimlerden gelen seçim materyallerini karıştırmamaya ve her seçimden elde edilen materyalin uygun bir torbaya konmasına özen göstermelidir.

Seçim Kurulu, seçmenlerin parmaklarını işaretlemek için kullanılan spreyleri, UV lambalarını ve makas dahil tüm büro malzemelerini, oylamadan önce, teslim sırasında malzemelerin paketlenildiği özel bir çanta veya küçük bir torbaya koymaya ve paketlemeye özen göstermelidir. **Milletvekilleri seçimleri için seçim**

malzemeleriyle dolu bir torbaya koyun. Torba, yani daha küçük olan kese, içindekiler torbadaki diğer malzeme ile karışmaması için kapatılmalı/bağlanmalıdır.

KAMUYA TUTANAKLARININ AÇIK GÖSTERİLMESİ

Seçim merkezinde oylama yapılan tüm seçimlerde oylama sonuçlarının belirlenmesi ve seçim kurulunun tüm çalışma tutanaklarının doldurulması ve seçim malzemelerinin uygun torbalara paketlenmesi ile ilgili çalışmalarını tamamladıktan sonra seçim kurulu, kendi çalışmalarına ait tüm **tutanaklarının üçüncü nüshaları** seçim merkezinde kamuya açık bir şekilde gösterir.

EŞ ZAMANLI YEREL SEÇİMLER VE CUMHURİYET SEÇİMLERİNİN DÜZENLENMESİ

Yerel seçimlerin aynı anda yapılması durumunda, seçim kurulu, ancak cumhuriyet seçimlerinde oylama sonuçlarını belirledikten sonra yerel seçimlerde oylama sonuçlarını belirlemeye başlamalıdır.

! DİKKAT EDİLMELİ:

Kanuna göre, seçim malzemesinin seçim kurulu başkanı veya vekili tarafından yerel seçim komisyonuna teslim edilmesini ve seçim malzemesinin teslimine tüm seçim kurulu üyelerinin katılabilmesi öngörülmüştür.

Milletvekili ve cumhurbaşkanlığı seçimleri 3 Nisan 2022'de yapılacağından, seçim malzemesinin devir teslimine seçim kurulu başkanı ve yardımcısının yanı sıra seçim kurulunun diğer üyelerinin de katılması gerekmektedir.

11. OYLAMADAN SONRA SEÇİM MATERYALLERİNİN TESLİM EDİLMESİ

Her iki seçim süreci için de seçim materyali, oylamanın ardından belediye/şehir merkezindeki yerel seçim komisyonuna teslim edilir. Devir tesliminde seçim kurulunun tüm üyeleri ve yardımcıları katılabilir.

Kanuna göre, seçim materyali, sandıkların kapanmasından itibaren **en geç 12 saat içinde yerel seçim komisyonuna teslim edilir.**

Her seçim süreci için devir teslimi için ayrı tutanak tutulur.

NOT:

Seçim listelerini teslim edenlerin temsilcileri, yani Cumhurbaşkanı adaylarını gösterenlerin veya RİK'in akreditasyon verdiği gözlemcilerin temsilcileri, seçim malzemesinin teslimine oylamadan sonra bile katılabilir.

Ayrı ayrı olarak milletvekili ve cumhurbaşkanlığı seçimleri için Yerel Seçim Komisyonuna aşağıdakiler sunulur:

- Seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin Tutanakların Sırp dili ve Kiril alfabesinde ve yerel özyönetim biriminde resmi kullanımda olan ulusal azınlığın her dil ve alfabesinde birinci (orijinal) ve ikinci kopyası
- Seçim kurulunun çalışmalarını gözlemleyenlere ilişkin tutanakların birinci (aslı) ve ikinci nüshası
- Seçim merkezinde oylamanın yapıldığı seçmen listesinden alıntı
- Sırp Ordusunun birimlerinde veya kurumlarında askerlik hizmeti, askeri tatbikat veya eğitim yapan seçmenlerin de seçim merkezinde oy kullanmaları halinde, seçmen listesinden özel bir alıntı
- Oy Sandığı Kontrol Listesinin bir etiket ile mühürlendiği bir zarf
- Bir etiket veya bant kağıdı ile kapatılmış kullanılmamış oy pusulalarının bulunduğu zarf

- Bir etiket veya bant kağıdı ile kapatılmış geçersiz oy pusulalarının bulunduğu zarf
- Bir etiket veya bant kağıdı ile kapatılmış geçerli oy pusulalarının bulunduğu zarf
- Oy kullanma merkezinin dışında oy kullanan seçmenlerin oy kullanma hakkı belgelerini içeren bir etiket ile mühürlenmiş zarf
- Oylamadan önce yerel seçim komisyonu ve seçim kurulu arasında seçim materyali teslim ederken seçim materyali içeren bir torbayı mühürlemek için kullanılan bir güvenlik bantı
- Düzenli ve genişletilmiş kompozisyonda seçim kurulu üyeleri ve vekillerinin seçim merkezinde bulunmalarına ilişkin kayıtların bir kopyası

Söz konusu seçim materyalinin yerel seçim komisyonuna sunulmasından sonra seçim kurulu, diğer seçim materyallerini **belediye/şehir idaresine sunar:**

- İki oy sandığı
- Seçmen parmak işaretleme spreyi
- UV lambaları
- paravanlar
- Düzenli ve genişletilmiş kompozisyonda seçim kurulu üyeleri ve vekillerinin seçim merkezinde bulunmalarına ilişkin kayıtların bir kopyası
- Seçim üyelerinin kimlik kartları için klipsler
- kırtasiye, makas vs.

SEÇİM MALZEMESİ İLE TORBANIN MÜHÜRLENMESİ

Yukarıda belirtilen seçim materyalinin (her iki seçim süreci için), torbalara yerleştirilmesi amaçlanan seçim materyallerinin yerleştirildiği torbaların teslim edilmesinden sonra, yerel seçim komisyonu güvenlik bantlarla **onları mühürler (milletvekilleri için beyaz ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri için mavi bant)**, ondan sonra malzemelerinin devir teslim tutanaklarına ve cumhurbaşkanlığı seçimleri için seçim malzemelerinin devir teslim tutanaklarına seri numaraları girilir.

Materyali gönderen oy verme merkezi üyeleri, torbaların mühürlenmesi sırasında hazır bulunmalıdır.

! DİKKAT EDİLMELİ:

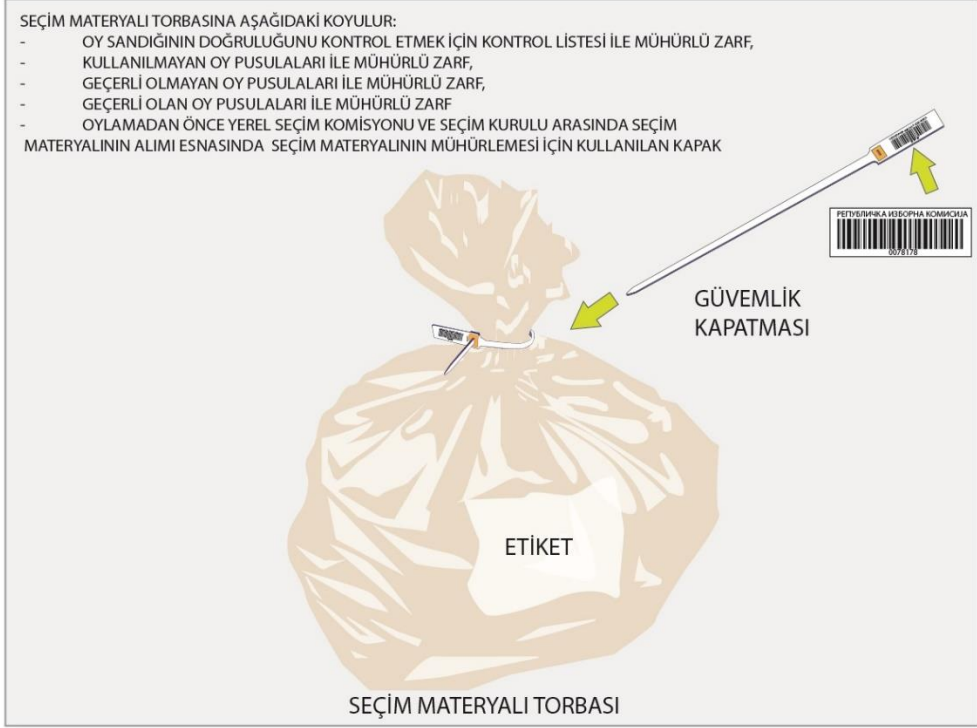
Aşağıdaki seçim malzemeleri **çantaya konulmaz:**

- Seçim kurulunun çalışmalarına ilişkin tutanak
- Sandık gözlemcilerinin tutanakları
- seçmen listesinden alıntı, sonraki değişikliklerin olası bir listesi ve Sırp Ordusunda oy kullanmak için seçmen listesinden özel bir alıntı
- seçim merkezinin dışında oy kullanma hakkıyla ilgili sertifikaları içeren bir zarf
- seçim kurulu ve yerel seçim komisyonu arasındaki oylamadan sonra seçim materyalinin teslimine ilişkin tutanakların bir kopyası
- Düzenli ve genişletilmiş kompozisyonda seçim kurulu üyeleri ve vekillerinin seçim merkezinde bulunmalarına ilişkin kayıtların bir kopyası

Söz konusu seçim malzemesi, torbaya konulan seçim malzemesinden yerel seçim komisyonu tarafından ayrı olarak istiflenir.

NOT:

Uygulamada, oylamadan önce materyalin teslimi sırasında yapıştırılan çantanın üzerinde herhangi bir etiket olmaması mümkündür. Bu durumda yerel seçim komisyonu **mühürlemeden önce** seçimin adını, sandığın numarasını ve belediye/şehir adını bir keçeli kalemle poşetin üzerine yazmalıdır.

YURTDIŞINDA OY İÇİN SEÇİM MATERYALLERİNİN VERİLMESİ

Seçim malzemelerinin yurtdışındaki seçim merkezlerinde bulunan seçim kurullara oy vermeden önce teslim edilmesi konusunda olduğu gibi, **seçim malzemelerinin oylamadan sonra** teslim edilmesiyle ilgili olarak bu merkezler için özel kurallar öngörülmüştür. Yani, yurtdışındaki seçim merkezlerinden gelen seçim kurulları, seçim materyalini yerel seçim komisyonuna değil, doğrudan RİK koordinatörüne sunuyor.

Devir teslim Belgrad'da RİK'in genel merkezinde gerçekleşecek. Her seçim süreci için devir teslimi için **ayrı tutanak** tutulur.

Seçim Kurulu, seçim malzemelerini yurt dışındaki merkezlerden diplomatik gönderi teslimi şeklinde ve seçim malzemesinin güvenliğini sağlayacak şekilde transfer eder.

CUMHURİYET SEÇİMLERİ İLE EŞ ZAMANLI YEREL SEÇİMLER

Yerel seçimlerde oylama yapıldıysa, seçim kurulu ve yerel seçim komisyonu, cumhuriyet seçimlerine ait seçim malzemelerinin yerel seçimlerle karıştırılmamasına dikkat etmelidir.

12. SEÇİM HAKLARINA KARŞI CEZA SUÇLARI

Ceza Kanununun On Beşinci Bölümü, oy hakkına karşı işlenen suçları düzenler. Kılavuzun bu bölümünde, seçim kurulu üyelerini bu suç eylemleri ve öngörülen cezalar hakkında bilgilendireceğiz.

Oy haklarının ihlali

Madde 155.

(1) Oy hakkını kullanmasını engellemek için, yasa dışı olarak seçmen listesine girmez, bu listeden siler veya başka bir şekilde yasa dışı olarak oy kullanmasını engeller kişi, para cezası veya bir yıl hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Seçimlerde, iptal veya referandumda oy kullanma veya belirli bir aday veya öneriye veya teklife karşı veya lehte veya aleyhte oy kullanma hakkını kullanmaya veya kullanmamaya zorlayan veya tehdit eden kişi, üç yıl hapis cezası ile cezalandırılır.

Oylama ile bağlantılı olarak rüşvet vermek ve almak

Madde 156.

(1) Seçimlerde veya referandumda oy kullanmak veya vermemek veya belirli bir kişi veya teklife lehte veya aleyhte oy vermek için ödül, hediye veya başka bir menfaat teklif eden, veren, vaat eden, üç yılı aşır.

(2) Seçimlerde veya referandumlarda oy kullanmak veya vermemek veya belirli bir kişi veya teklif lehinde veya aleyhinde oy kullanmak için hediye veya başka bir menfaat talep eden veya alan kişiye de bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ceza verilir

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen fiil, sandık kurulu üyelerinden biri veya başka bir kişi tarafından oy verme ile ilgili görevlerin ifası sırasında işlenmesi halinde üç aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(4) Bir hediye veya başka bir menfaat el konulur.

Oy hakkının kötüye kullanılması

Madde 157.

(1) Bir seçimde veya referandum kendi adına veya aynı sandıkta birden fazla oy kullanan veya birden fazla oy kullanan kişi, bir yıla kadar hapis veya para cezası ile cezalandırılır.

(2) Bir başkasının bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen fiilleri işlemesine imkan veren seçim kurulu üyesi, para cezası veya iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Oylamanın yapılmasını engellemek

Madde 159.

(1) Cebir, tehdit veya kanuna aykırı başka bir şekilde seçim merkezinde oy verilmesine engel olan kişi, üç yılı geçmemek üzere hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Seçim merkezinde ayaklanmalara yol açarak oy verilmesini engelleyen ve bunun sonucunda oylamaya ara veren kişi, para cezası veya iki yılı geçmemek üzere hapis cezası ile cezalandırılır.

Oy pusulasının gizliliğinin ihlali

Madde 160.

(1) Seçimlerde veya referandumda oy pusulasının gizliliğini ihlal eden kişi, para cezası veya altı ayı geçmemek üzere hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen fiil, seçim kurulu üyelerinden biri veya başka bir kişi tarafından oy verme ile ilgili görevlerin ifası sırasında işlenirse, para veya iki yıllık hapis cezası ile cezalandırılır.

Oylama sonuçlarının tahrif edilmesi

Madde 161.

Seçim veya referandumu yapan organ veya oylama ile ilgili görevleri yapan, sayım sırasında oy toplama veya çıkarma yapan veya oy veya oy pusulası sayısını başka şekilde değiştiren veya yanlış oy sonucunu açıklayan kişi altı aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Oy verme belgelerinin yok etmesi

Madde 162.

(1) Seçimlerde veya referandumda oy pusulası veya diğer oy kullanma belgelerini yok eden, zarara uğratan, müsadere eden veya gizleyen kişi, para veya bir yılı geçmemek üzere hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen fiil, seçim kurulu üyelerinden biri veya başka bir kişi tarafından oy verme ile ilgili görevlerin ifası sırasında işlenirse, üç aydan üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.